

บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรม
ผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ

นุญเรือง กานเทนตรา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีประจำสาขาวิชาสตรีศึกษา คณะรัฐศาสตร์
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

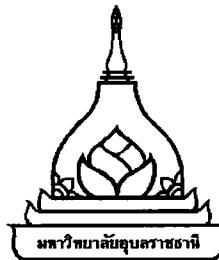

**ROLE OF COMMUNITY AND LOCAL ADMINISTRATION IN OFFENDERS'
CHANGE OF BEHAVIOR AT SISAKET PROVINCIAL
PROBATION OFFICE**

BOONRAUNG KANNET

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DEGREE OF MASTER OF
PUBLIC ADMINISTRATION MAJOR IN PUBLIC ADMINISTRATION
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
UBON RATCHATHANI UNIVERSITY
YEAR 2012**

COPYRIGHT OF UBON RATCHATHANI UNIVERSITY

ในรับรองการค้นคว้าอิสระ^๑
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

เรื่อง บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิด
ของสำนักงานคุณประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้จัด นางนฤมล เรือง กานดา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนันพรรณ ธนาี)

กรรมการ

(ดร. อรทัย เลียงจินดาภา)

กรรมการ

(ดร. ปักษร เรียมปัญญา)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ รัชชกุล)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ อินทร์ประสิทธิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

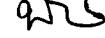
ปีการศึกษา 2555

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจาก ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนพรณ ชาณี และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำคณะรัฐศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัย และปัญหาต่าง ๆ ในการ ดำเนินการวิจัย

ขอบคุณเพื่อนๆ น้องๆ นักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ สาขาวรรณประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ทุกท่าน ที่คอยผลักดันให้ทำงานจนสำเร็จลุล่วง ขอบคุณ นางผู้ภูกานต์ เหมษฐ์ ผู้อำนวยการ สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ และข้าราชการตลอดจนเจ้าหน้าที่ ของสำนักงาน คุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ ทุกท่าน ขอบคุณครอบครัว และผู้ที่ให้กำลังใจตลอดเวลาระหว่าง ทำการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิวิชาความรู้ และอนุน้อมรับนำไป ปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวมสืบไป

(นางบุญเรือง กะเพเนตร)

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ

โดย : บุญเรือง กานธเนตร

ชื่อปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐประศาสนศาสตร์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนพรรณ ชานี

ศัพท์สำคัญ : ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้กระทำผิด
สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) บทบาทชุมชนและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด (2) การ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด (3) เปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
จากผลการศึกษาผลการดำเนินงานของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ
(4) ปัญหา แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมของผู้กระทำผิด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิก
เครือข่ายยุทธิธรรมชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับสำนักงานคุณ
ประพุติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 204 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

(1) บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ผู้กระทำผิดในชุมชน อยู่ในระดับดี โดยที่ปฎิบัติงานด้านการติดตาม สอดส่องคุ้มครองผู้กระทำผิดมาก
ที่สุด

(2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด อยู่ในระดับดี โดยที่ชุมชนเกิดความ
สงบสุข ชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง และผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข

(3) ชุมชนมีบทบาทในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มากกว่า อปท.
เนื่องจากมีความใกล้ชิดผูกพันในชุมชน

(4) แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ในด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน คือ สำนักงานคุณประพุติ

จังหวัดศรีสะเกษเปิดโอกาสให้ชุมชน/อปท.ได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และด้านการส่งเสริมกิจกรรม คือ การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

ABSTRACT

TITLE : ROLE OF COMMUNITY AND LOCAL ADMINISTRATION IN
OFFENDERS' CHANGE OF BEHAVIOR AT SISAKET PROVINCIAL
PROBATION OFFICE

BY : BOONRAUNG KANNET

DEGREE : MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION

MAJOR : PUBLIC ADMINISTRATION

CHAIR : ASST. PROF. THANAPAN THANEE, Ph.D.

KEYWORDS : COMMUNITY / LOCAL ADMINISTRATION / BEHAVIORAL CHANGE /
OFFENDER / SISAKET PROVINCIAL PROBATION OFFICE

This quantitative research aimed to investigate 1) the role of the community and local administration in the behavioral change of offenders, 2) offenders' actual behavioral change, 3) the comparison of the behavioral change of offenders by the results of operations of the role of community and local administration, and 4) methods to develop the role of the community and local administration in the behavioral change of offenders. A questionnaire was completed by 204 trained people who were signatories of the Declaration to Change Behavior from Network Members in Community Justice, a project of Sisaket provincial Probation Office. Data analysis of the results of this questionnaire revealed that

- (1) the role of the community and local administration in the behavioral change of offenders was at a satisfactory level – offenders were adequately monitored,
- (2) behavioral change of offenders was at a satisfactory level – there was a reduction in the number of crimes in the community and an increase in the desire of offenders to be part of the community, resulting in a more peaceful community,
- (3) local administration played a key role in offenders' change of behavior, and
- (4) the most appropriate method was the provision of opportunity for community participation in activities arranged by the Sisaket provincial Probation Office.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญภาพ	๕
บทที่	

1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5

2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุณประพฤติ	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช่เรือนจำ	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	16
2.4 การคุณประพฤติกับกระบวนการแก้ไขพื้นฟู	17
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	18
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	20
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน	23
2.8 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพันธะสัญญา ความร่วมมือ	30
2.9 โครงการสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัด ศรีสะเกษ	32
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
3 ประเมินวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.3 การสร้างเครื่องมือวัด	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
4.2 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ	51
4.3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด	56
4.4 แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ	57
4.5 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม	62
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	66
5.2 อภิปรายผล	69
5.3 ข้อเสนอแนะ	72
เอกสารอ้างอิง	75
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษา	80
ข พันธะสัญญาความร่วมมือ	89
ประวัติผู้วิจัย	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 อัตรากำลังของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดครีสต์เสกา	34
3.1 จำนวนผู้นำชุมชน	45
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ปฏิบัติตามบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัด ครีสต์เสกา	53
4.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้กระทำผิด	57
4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของ แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชน และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดครีสต์เสกา	61
4.5 จำนวนและร้อยละ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม	63

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การสร้างเครื่องข่ายยุทธิธรรมชุมชน	27
2.2 โครงสร้างสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ	33
2.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยเพื่อก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Base Economy/Society) สามารถยืนหยัดอยู่บนเวทีโลกได้อย่างสร้างงาน ประเทศไทยจะต้องอาศัยพลังขับเคลื่อนทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะพลังขับเคลื่อนจากระบวนยุทธิธรรม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของสังคมที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินควบคู่กับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงของสังคมในการพัฒนาประเทศไทย โดยมีการกิจ忙ลักในการควบคุมอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำการพิด หากแต่ในอดีตที่ผ่านมากระบวนการยุติธรรมกลับมิอาจปฏิบัติการกิจดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผลได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนขาดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมขาดความสงบสุขอันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย และสิ่งสำคัญคือ สังคมขาดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ วิธีคิดและการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปแบบแยกส่วน ขาดปรัชญา รวมทั้งกรอบแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในลักษณะองค์รวม ขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมการดำเนินคดี ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้กระทำการพิดถูกแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด และแยกออกจากประชาชน การควบคุมอาชญากรรม เน้นที่การปราบปราม ซึ่งเป็นการทำงานเชิงรับมากกว่าการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมซึ่งเป็นการทำงานเชิงรุก ส่งผลให้อาชญากรรมทวีความรุนแรงและสถาบันซึ่งกันและกัน (ประเสริฐ อินทรัตน์, 2549 : 23)

ในส่วนของผู้กระทำการพิดนั้น พบร่วมมืออย่างเป็นลำดับ หากแต่การกระทำการพิดกลับมีความรุนแรงมากขึ้น กระทำการยุติธรรมจึงมีนโยบายมุ่งส่งเสริมชุมชน ประชาชนและเครือข่ายองค์กรประชาชนให้มีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการยุติธรรมและกำหนดคุณนโยบายการบริหารงานยุติธรรม ทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมป้องกันสาธารณภัยในชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง จากนโยบายของกระทรวงยุติธรรมดังกล่าวจะเห็นว่ากระบวนการยุติธรรมได้เปลี่ยนรูปแบบจากการ “ตั้งรับ” มาเป็น “เชิงรุก” คือเน้นการป้องกันอาชญากรรมและเน้นการทำงานร่วมกัน ซึ่งในปัจจุบันปัญหาสังคมในประเทศไทยมีความรุนแรงมากขึ้น

ภายหลังได้มีเจตนารณ์ประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 คือ การให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามายield="block" style="display: inline-block; vertical-align: middle; font-size: 1.2em;">>

ส่วนร่วมในการบริหารของภาครัฐ กระทรวงยุติธรรม จึงได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดที่มีภารกิจการดำเนินการในด้านพัฒนาพฤษฎิกรรมและแก้ไขปัญหามีภารกิจทำผิด คือ กรมคุณประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ร่วมรับผิดชอบด้วยกัน โดยให้กรมคุณประพฤติเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ทั้งสามารถจัดตั้งมีหมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรม/งานด้านการพัฒนาพฤษฎิโนธิสัย ในระดับที่จัดตั้งครอบคลุมถึงการร่วมคิด ร่วมวางแผน เพื่อกำหนดมาตรการร่วมดำเนินการและต้องมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับหมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้จัดตั้งนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตลอดกระบวนการการด้วย อาจรวมไปถึงการบรรจุโครงการที่เกี่ยวข้องไว้ในแผนงาน/โครงการ/แผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ที่มีความสม่ำเสมอ การกำหนดแผนงาน/กิจกรรมต่างๆ และมีการดำเนินงานร่วมกัน เป็นต้น (กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2548 : 1)

การเลี้งเห็นความสำคัญของการมีส่วนของชุมชนจากเหตุต่างๆ ทำให้มี พ.ศ. 2553 ได้มีการลงนามพันธสัญญาความร่วมมือ การดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกิจกรรมงานพัฒนาพฤษฎิโนธิสัยผู้กระทำความผิด (ผู้ด้อยโอกาส) ในชุมชน ระหว่าง สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับชุมชน 4 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง องค์การบริหารส่วนตำบลลุม องค์การบริหารส่วนตำบลเป้าะ และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดย ให้ร่วมมือกันดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกิจกรรมงานพัฒนาพฤษฎิโนธิสัยด้านการดำเนินงานการอบรมเครือข่าย ยุติธรรมชุมชน ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนและการติดตามคุ้ดแล้วข้อสงเคราะห์ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการคุ้มครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเครือข่ายและเปิดพื้นที่ในการทำงานร่วมกันระหว่าง สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤษฎิโนธิสัยของผู้กระทำผิดในเขตพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ทุกชุมชน รวมทั้งในการลงเคราะห์แก่ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผู้ผ่านการคุ้มประพฤติตามความจำเป็นและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นตามเหมาะสม ในลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง

ประกอบกับปัจจุบัน สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มีปริมาณคดีทุกภารกิจเกิน เป้าหมาย ตามมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนด ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่หนึ่งคน และจากเหตุผลข้างต้นทำให้ ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดของสำนักงานคุณประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ ภายหลังได้มีการลงนามพันธสัญญาความร่วมมือในกิจกรรมงานพัฒนาพฤตินิสัยผู้กระทำความผิด (ผู้ด้อยโอกาส) ในชุมชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชนซึ่งอาจส่งผลที่จะทำให้ทราบถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ได้เปิดพื้นที่ในการทำงานและสร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่าง สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงจะทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมการมีร่วมของทุกฝ่ายและแก้ปัญหาในกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมของ ผู้กระทำความผิดต่อไป ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบวิธีการและ แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชนในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
- 1.2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากผลการศึกษา การดำเนินงานของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.2.4 เพื่อศึกษาปัญหา แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ มีพื้นที่ในการวิจัยคือ ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

- 1.3.1 อบต.หนองกุ่ง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ
- 1.3.2 อบต.ตูม อำเภอศรีรัตน์ จังหวัดศรีสะเกษ
- 1.3.3 อบต.เมือง อำเภอเมืองบุรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3.4 เทศบาลตำบลบึงบูรพ์อำเภอบึงบูรพ์จังหวัดศรีสะเกษ

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่าย ยุติธรรมชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรมของผู้กระทำผิด

1.4.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวทางบทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรมของผู้กระทำผิด

1.4.3 ได้ข้อมูลในการส่งเสริมชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรมของผู้กระทำผิดของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

1.5 นิยามทัพที่เฉพาะ

1.5.1 ชุมชน หมายถึง ประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ ตำบลลุม อำเภอศรีรัตน ตำบลเป้า อำเภอบึงบูรพ์และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์จังหวัดศรีสะเกษ

1.5.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีขอบเขตการปกครองชัดเจน มีอิสระในการบริหารงาน งบประมาณของตนเอง มีการคัดเลือกคนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นคณะกรรมการทั้งหมดหรือบางส่วน หมายถึงองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองกุงองค์กรบริหารส่วนตำบล ลุม องค์กรบริหารส่วนตำบลเป้า

1.5.3 เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้ง

เทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบล
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หมายถึง เทศบาลตำบลเป้า

**1.5.4 บทบาทของชุมชนหมายถึง หน่วยงานที่ชุมชนเป็นหัวส่วนและทำงานร่วมกับ
สำนักงานคุณประพุตติจังหวัดศรีสะเกษ**

**1.5.5 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มคนในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นหัวส่วนและทำงานร่วมกับสำนักงานคุณประพุตติจังหวัดศรีสะเกษ**

**1.5.6 บทบาทของเทศบาลตำบล หมายถึง กลุ่มคนในองค์กรเทศบาลตำบลเป็นหัวส่วน
และทำงานร่วมกับสำนักงานคุณประพุตติจังหวัดศรีสะเกษ**

**1.5.7 การคุณประพุตติ หมายถึง การดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาทางอาญาภัยที่ศาล
แนะนำว่ากระทำการใดจังโดยการที่ศาลสั่งปล่อยตัวจำเลยให้ออกไปในสังคมได้แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการ
ควบคุมและสอดส่องโดยพนักงานคุณประพุตติ**

**1.5.8 ผู้เกือกระบวนการ หมายถึงผู้ช่วยกลุ่มคน หรือ ผู้ที่เคยช่วยเหลืองานคุณประพุตติ
ให้ทำงานอย่างร่วมกันอย่างได้ผล เช่น ให้เรียนรู้ร่วมกันให้บรรลุมติร่วมกัน ให้ประชุมร่วมกันเพื่อ
ทำความเข้าใจหรือตกลงบางอย่างร่วมกันทั้งนี้โดยทำหน้าที่เพียงผู้เกือกระบวนการไม่เข้าไป
เกี่ยวข้องซึ่งกันหรือเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด**

**1.5.9 การเป็นผู้เร่ง หมายถึง ผู้ที่เคยสนับสนุน ผักดันงานคุณประพุตติ ให้ทำงานอย่าง
ร่วมกันอย่างได้ผล เช่น ให้เรียนรู้ร่วมกันให้บรรลุมติร่วมกัน ให้ประชุมร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจ
หรือตกลงบางอย่างร่วมกัน**

**1.5.10 การเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่าย หมายถึงผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของ
เครือข่าย ประชาชนในชุมชน ในการประสานงานระหว่างประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในชุมชนและส่งผลให้เกิดความสงบสุขของชุมชน**

**1.5.11 บุคลากรที่ปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานคุณประพุตติที่
ได้รับมอบหมาย ให้ดำเนินการอย่างโดยย่างหนึ่ง**

**1.5.12 การสร้างเสริมกิจกรรม หมายถึง การกระตุ้นด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้กระทำการ
งานในกระบวนการงานคุณประพุตติผู้กระทำการใดเป็นการสร้างกิจกรรมสนับสนุนการให้ความ
ช่วยเหลือแนะนำแก่ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้ผู้ดูแลคุณความประพุตติได้กลับคืนเป็นพลเมืองดี**

**1.5.13 การแก้ไขพื้นฟู หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้กระทำการใดเพื่อให้ผู้กระทำการ
สามารถปรับปรุงแก้ไขพุตติกรรมเป็นพลเมืองดีไม่กระทำการผิดกฎหมายอีก**

**1.5.14 การควบคุมและสอดส่อง หมายถึง ขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษาให้รอการ
ลงโทษหรือการรอการกำหนดโทษและส่งใช้วิธีการคุณประพุตติโดยมีเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนดโดย**

พนักงานคุณประพฤติเป็นผู้ควบคุมสอดส่องให้ผู้ถูกคุณความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขพร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือตักเตือนเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุณความประพฤติให้กลับตนเป็นคนดี

1.5.15 การช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ หมายถึง การให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการคุณประพฤติ เช่น การจัดทำงานให้ทำการให้ทุนการศึกษาการให้ทุนในการประกอบวิชาชีพเป็นต้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ให้ศึกษาด้านค่าว่าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุณประพฤติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรื่องจำ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2.4 การคุณประพฤติกับกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน
- 2.8 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพันธสัญญาความร่วมมือ
- 2.9 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุณประพฤติ

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันสังคม (Social Defense)

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันทางสังคม เป็นการนำเอาปรัชญาของสำนักอาชญา
วิทยาแบบดั้งเดิม กับสำนักปฏิฐานนิยม มาผสมผasanกัน โดยมุ่งเน้นให้มีการแก้ไขกฎหมายอาญาให้
สอดคล้องกับพุติกรรมศาสตร์ โดยมีเป้าหมายของการป้องกันสังคม และปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำ
ผิดให้กลับสู่สังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ เช่น คนทั่วไป ซึ่งจะเห็นได้จากสิ่งที่สำนัก
การป้องกันสังคมให้ความสนใจคือ (1) บุคลิกภาพของผู้กระทำผิด (2) กฎหมายอาญา (3) การจัด
สภาพแวดล้อมเพื่อสังคมที่ดีและเพื่อป้องกันอาชญากรรม หลักการของสำนักอาชญาวิทยาแผน
ป้องกันสังคมสรุปได้ ดังนี้ (ประเสริฐ เมฆมนตรี, 2523 : 120-123 ; อ้างอิงจาก กรมคุณประพฤติ
กระทรวงยุทธิธรรม, 2550 : 13)

2.1.1.1 วิธีการแก้ไขอาชญากรรมนั้น ควรเป็นไปเพื่อป้องกันสังคมมากกว่าการมุ่ง
ลงโทษผู้กระทำผิด

**2.1.1.2 วิธีการป้องกันสังคม จะมุ่งให้ผู้กระทำผิดเลิกนิสัย เช่นนั้น โดยการรักษา
เมียนมาพื้นที่และให้การรักษา**

**2.1.1.3 นโยบายทางอาชญาของการป้องกันทางสังคม จะมุ่งป้องกันอาชญากรรม
เป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสเรียนรู้และเบี่ยงทางสังคมอีกรั้ง**

**2.1.1.4 เสริมสร้างกระบวนการที่ยึดหลักมนุษยธรรมในกฎหมายอาญาที่บัญญัติ
ใหม่ เพื่อให้ผู้กระทำผิดมีความมั่นใจ และรู้จักรับผิดชอบต่อผลงานส่งเสริมพัฒนาค่านิยมแห่ง¹
มนุษยชน**

**2.1.1.5 กระบวนการที่จะสร้างจิตสำนึกแห่งมนุษยธรรมในงานยุติธรรม จะอาศัย
หลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ของอาชญากรรมและนุคลิกภาพของ
ผู้กระทำผิด**

จะเห็นได้ว่า หลักการพื้นฐานของสำนักอาชญาการป้องกันสังคมเชื่อว่า การ
แก้ไขพื้นที่และการเรียนรู้และเบี่ยงทางสังคมที่จะให้ผลดีกว่าการมุ่งลงโทษ

2.1.2 ความหมายของการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชน

สำหรับวัตถุประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ในนานาประเทศ
และในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใด ต่างก็มีจุดมุ่งหมายสำคัญ ในการผสมผสาน
กลมกลืนระหว่างแนวความคิดแห่งการลงโทษที่มีมาแต่เดิม กับหลักสมคุลแห่งการป้องกันสังคม
สมัยใหม่ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด พอสรุปได้ดังนี้ (ประเสริฐ เมฆมนณี, 2523 :
341-344 ; อ้างอิงจาก กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2550 : 14-15)

**2.1.2.1 เพื่อตอบแทนแก่คนผู้กระทำผิด (Retribution) มีพื้นฐานมาจากความเห็น
ที่ว่า อาชญากรรมเป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่น ควรจัดต้องให้รับการตอบแทนแก่คนให้สาม
ซึ่งปัจจุบันยังคงถือปฏิบัติอยู่ในกระบวนการยุติธรรม ดังจะเห็นได้ว่าความผิดร้ายแรงลักษณะต่างๆ
มักได้รับการลงโทษถึงขั้นประหารชีวิต**

**2.1.2.2 เพื่อชดเชยความผิดที่ก่อขึ้น พัฒนาจากหลักความเชื่อที่ว่า ไทยนับเป็น
สิ่งที่จำเป็นในความรู้สึกผิดชอบและเป็นการตอบแทนความยุติธรรม ที่ถูกประทุษร้ายผู้กระทำผิด
จำเป็นต้องชดใช้ค่าเสียหายในความผิดที่ได้ก่อขึ้น จึงจะสงบเรียบร้อย อาจเทียบได้กับไทยปรับ การ
ชดใช้ค่าเสียหายในปัจจุบัน**

**2.1.2.3 เพื่อยับยั้งหรือป้องกันปราบปรามการกระทำผิด (Deterrence) การลงโทษ
จำเป็นต้องกำหนดบทลงโทษให้เป็นที่เกรงกลัวต่อผู้กระทำผิดและมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น
ปัจจุบันเปรียบได้กับการลงโทษจำคุกที่มีกำหนดโทษสูง หรือการประหารชีวิต เป็นต้น**

2.1.2.4 เพื่อป้องกันสังคม (Protection of Society) มาจากความเชื่อที่ว่า อาชญากรรมเป็นโรคร้ายและเป็นการประทุษร้ายต่อสังคม เพราะฉะนั้นการที่จะให้สังคมปลอดภัย จึงจำเป็นต้องมีการจำกัด ผู้กระทำผิดตามตัวบทกฎหมาย และแยกตัวออกจากสังคมเพื่อมิให้มีโอกาสกลับไปกระทำความผิดได้ฯ ขึ้นอีกในระหว่างที่ถูกควบคุมตัว

2.1.2.5 เพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด (Reformation or Rehabilitation) นักจิตวิทยา และนักอาชญาวิทยา เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นคุณสมบัติเฉพาะบุคคล การประกอบอาชญากรรมขึ้นอยู่ กับบุคลิกภาพและถึงเวลาด้วยทางสังคมของบุคคลนั้น ๆ เป็นพื้นฐาน การลงโทษเป็นเพียงการ ขับขึ้นมาให้ก่ออาชญากรรมเพียงชั่วระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดถูกลงโทษหรือควบคุมตัวเท่านั้น ฉะนั้น การกำหนดวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดต้องให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพและการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็น รายบุคคล เช่นการใช้ระบบการคุณประพฤติ หรือ การพักรการลงโทษ เป็นต้น (ประเสริฐ เมฆมนัส 2523 : 14 ; อ้างอิงจาก กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2550 : 4-5)

กล่าวโดยสรุป แนวความคิดในการปฏิบัติผู้กระทำผิด โดยใช้หลักการแก้ไข พื้นฟูผู้กระทำผิด เป็นหลักการที่สำคัญของระบบการคุณประพฤติ เนื่องจากการคุณประพฤติตั้งอยู่ บนความเชื่อที่ว่าผู้กระทำผิดสามารถถูกแก้ไขพื้นฟูได้ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิด ให้กลับคนเป็นพลเมืองดี และไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2.1.3 ความเป็นมาของการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชน

แนวคิดดังเดิมของการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชน เริ่มจากยุโรปตะวันตกและ ประเทศอังกฤษ แต่มาเจริญเติบโตโดยได้รับการปรับปรุงให้สมบูรณ์มากขึ้นในประเทศ สหรัฐอเมริกา มีการจัดตั้งบ้านพักสำหรับผู้กระทำผิดในชุมชน แห่งแรกใน New York ในปี พ.ศ. 2385 บริหารโดยองค์กรเอกชน นับตั้งนั้นจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2407 บังก์วิถี สำหรับสตรีได้เปิดดำเนินการเป็นครั้งแรกในเมือง Boston อีก 30 ปีต่อมา มีการเปิดบ้านพักแบบ เดียวกันในเมืองฟิลาเดลเฟีย ชิกาโก ชานฟรานซิสโก และนิวออร์ลีน ทุกแห่ง ได้รับทุนสนับสนุน และบริหารงานโดยองค์กรเอกชนแบบอย่างของการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนที่ค่อนข้างจะอิง หลักวิชาการ และเป็นที่ยอมรับไม่น้อยคือ โครงการ Chicago Area Projects ในปี พ.ศ. 2475 ของ Shaw (อดีตพนักงานคุณประพฤติ) ผู้มีชื่อเดียวกับงานศึกษาเรื่อง “พื้นที่ในการกระทำผิด” ในนคร ชิกาโก โครงการดังกล่าวจะเน้นการแก้ไข เยาวชนที่มีแนวโน้มว่าจะกระทำผิดหรือเยาวชนที่ รวมกลุ่มกันเป็นแก๊งในพื้นที่บางแห่ง โดยการประสานงานกับแหล่งทรัพยากรชุมชนอันได้แก่ วัด โรงเรียน สถาบันแรงงานฯลฯ เพื่อจัดให้มีกิจกรรมในชุมชนนั้นๆ เช่น โครงการนันทนาการ การ ออกค่ายฤดูร้อน การจัดกิจกรรมวิชาการ จัดตั้งสถานฝึกงานและลักษณะ เป็นต้น จุดประสงค์ ที่สำคัญที่สุด คือเพื่อพัฒนาความสนใจเชิงบวกให้กับสมาชิกในชุมชน ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม อีกทั้งทำให้สมาชิก

ในชุมชนรู้และสามารถแก้ไขปัญหาของตนเอง ส่งผลให้การกระทำผิดของเยาวชนในพื้นที่ลดลง (รพีพร คงทอง, 2546 : 11-12)

ประเทศไทยได้นำวิธีการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชนมาใช้ เช่น กัน ในรูปของบ้านกิจกรรมโดยเริ่มจากองค์กรของราชการ คือ กรมราชทัณฑ์ เมื่อ พ.ศ. 2517 ปรากฏว่า ยังไม่บรรลุผล สำเร็จเท่าที่ควร และได้มีการสังคม化ขึ้น กพร่องเมื่อไม่นานมานี้ นอกจากนี้ ยังมีการนำระบบพัก การลงโทษ และการคุณประพฤติ มาใช้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำระบบพัก การลงโทษ และการคุณประพฤติ มาใช้เพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากรูปแบบที่เราคุ้นเคยดังกล่าวแล้ว ยังไม่รูปแบบอื่นของการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชนซึ่งจะได้กล่าวต่อไป (กรมราชทัณฑ์, 2554 : เว็บไซต์)

2.1.4 รูปแบบของการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของต่างประเทศ

เนื่องจากมีการแบ่งแยกผู้กระทำผิดเป็นเด็กและเยาวชน ส่วนหนึ่งกับผู้ใหญ่ อีกส่วนหนึ่งเพื่อการแก้ไขพื้นฟู จะนั้นรูปแบบและวิธีการจึงมีการจำแนกออกตามต่างหาก ที่น่าสนใจ มีดังนี้ (Bartollass, 1985: 79-100; อ้างอิงจาก รพีพร คงทอง, 2546 : 12-13)

2.1.4.1 การแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชนสำหรับเยาวชน

1) ครอบครัวบำบัด ผู้พิพากษาศาลเยาวชน มักมีคำสั่งให้มีการใช้กระบวนการนี้ สำหรับครอบครัวของเยาวชนก่อนที่จะส่งเยาวชนกลับบ้าน หากพบว่าครอบครัวนี้ มีปัญหา อันอาจมีผลให้เกิดการกระทำผิดขึ้น อีก ซึ่งก่อนหน้านั้น ศาลจะให้เยาวชนพักอาศัยอยู่ในบ้านคุ้มครองเด็ก เป็นการชั่วคราว จากการประเมินผลพบว่า วิธีครอบครัวบำบัดที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารภายในครอบครัวจะสามารถปรับปรุงพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวนั้นให้ดีขึ้น ได้

2) โครงการเดี่ยงการควบคุมตัว เป็นโครงการประสานงานระหว่าง ตำรวจ ศาล และสำนักงานคุณประพฤติสำหรับเยาวชนที่กระทำการผิดแต่ตำรวจ ยังไม่ส่งสำนวนฟ้อง โดยให้เยาวชนผู้นั้นเข้ารับการอบรมหรือการบำบัดรักษา (กรณีติดยาเสพติด) ตามศูนย์พิเศษต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน หากเยาวชนไม่ปฏิบัติตาม ก็จะถูกนำส่งระบบของศาลเยาวชนต่อไป

3) โครงการแก้ไขพื้นฟูช่วงกลางวัน เป็นการให้ผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนเข้ารับการศึกษาอบรมฝึกวิชาชีพ หรือทำกิจกรรมในช่วงเวลากลางวันในชุมชนและกลับบ้าน ในช่วงเย็น เมื่อสิ้นระยะเวลา ก็ช่วยหางานให้ด้วย

2.1.4.2 การแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชนสำหรับผู้ใหญ่

1) ศูนย์บริการในชุมชน มีความหมายแตกต่างกับการให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคมของประเทศไทย เพราะศูนย์นี้ยังมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่เพื่อออกจากเรือนจำ โดยจะช่วยจัดหางาน หากพักและให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อคนเหล่านี้มีปัญหา

2) บ้านกี่วิถี มีการใช้งานนานาเป็นที่พักอยู่ระหว่างเรือนจำกับบ้านเดิมของผู้ต้องขังที่ได้รับการพักโทษหรือพันโทษ แต่ในสหราชอาณาจักรใช้กับผู้อุกคุกความประพฤติหรือเป็นศูนย์เตรียมตัวก่อนการปลดปล่อยด้วย บ้านกี่วิถีจะเป็นที่ให้บริการสิ่งจำเป็นพื้นฐาน

3) การอนุญาตให้ออกไปทำงานนอกเรือนจำเป็นการชั่วคราว เป็นการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปทำงานในชุมชน เช่น ทำงานให้กับนายจ้างทั่วๆ ไป แต่ต้องกลับเข้าไปเรือนจำเวลาเย็นหลังจากเลิกงานแล้ว วิธีนี้นอกจากจะทำให้ผู้ต้องขังบังคับสัมพันธ์กับชุมชน และรู้จักความคุณค่าของในตรงต่อเวลาแล้ว ยังทำให้ผู้ต้องขังมีรายได้จุนเจือครอบคลุมอุปกรณ์จำทั้งหมดเสียภาษีให้กับรัฐอีกด้วย

4) การอนุญาตให้ไปศึกษาอุปกรณ์ หลักการคล้ายคลึงกับข้อ 3 ต่างกันตรงที่ผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้ออกไปเรียนต่อภายนอกเรือนจำ อาจเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนฝึกอาชีพ แม้กระทั้งในระดับมหาวิทยาลัย

2.1.5 ทฤษฎีพื้นฐานในการแก้ไขหรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำการผิด

แนวทางการแก้ไขพื้นฟูหรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำการผิด โดยเฉพาะที่จะนำมาใช้ในงานคุณประพฤติ หรืองานพัสดุการลงโทษที่จำเป็นจะต้องพึงชุมชนนั้น อาจใช้แบบจำลองทางทฤษฎีขั้นพื้นฐาน 3 แบบ (รพีพร คงทอง, 2546 : 46-52)

2.1.5.1 การสังเคราะห์เฉพาะราย

เป็นแนวทางการแก้ไขผู้กระทำการผิดเป็นรายบุคคล โดยอาศัยวิชาการด้านการสังเคราะห์ เน้นเป็นแนวทางการแก้ไขผู้กระทำการผิดเป็นรายบุคคล โดยอาศัยวิชาการด้านสังเคราะห์ เน้นกระบวนการใช้ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับผู้กระทำการผิด อีกทั้งเป็นการให้ผู้กระทำการผิดรู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

วิธีการสังคมสังเคราะห์เฉพาะรายจะเลียนแบบวิธีการทำงานแพทย์ เริ่มด้วย

1) การตรวจหาสาเหตุเบื้องต้น ซึ่งในกระบวนการแก้ไขผู้กระทำการผิด คือ การค้นหาข้อมูลเบื้องต้น นั้นเอง เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อดูท่าทีความคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึกของผู้กระทำการผิด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริงของผู้ป่วย โดยพิจารณาไปถึงแนวโน้มในการปรับตัว ความอ่อนแอกของจิตใจ ตลอดจนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ในการแก้ไขผู้กระทำการผิดจะนำหลักการนี้มาใช้ในการจำแนกผู้กระทำการผิด เพื่อแยกกลุ่มผู้กระทำการผิดให้เหมาะสมกับการแก้ไขพื้นฟู

3) การแก้ไขเชิงชาติ คือการใช้วิธีทั้งหลายที่มีอยู่ในการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิด นักสังคมสังเคราะห์มีความเชื่อถึงเดินว่า เราไม่มีสิทธิไปบังคับผู้กระทำผิดให้ทำทุกสิ่งที่เราต้องการ แต่ควรสร้างทางเลือกเพื่อการแก้ไขคนเองในชุมชนแก่ผู้กระทำผิด ซึ่งควรคำนึงถึงเทคนิค 3 ประการ

(1) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม พนักงานคุณประพฤติ หรือ พนักงานพักโทษจะต้องแสดงบทบาทของคนกลาง หรือผู้ให้ความช่วยเหลือ หากผู้กระทำผิดมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานที่อยู่ใหม่ช่วยชาวเพื่อความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้ได้มีโอกาสที่จะปรับพฤติกรรมของตนเอง อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องระลึกไว้เสมอ คือผู้ปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องเข้าไปโอบอุ้มผู้กระทำผิดทุกรูปแบบ หากเห็นว่าความสามารถช่วยเหลือตนเองได้อยู่แล้ว

(2) การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้กระทำผิด เทคนิคนี้ ได้แก่ การที่ผู้ปฏิบัติงานแสดงความสนใจ ให้กำลังใจ และมั่นใจแก่ผู้กระทำผิด รู้จักรับฟังปัญหาของบุคคลเหล่านี้ด้วยความเห็นใจ ซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด หากปรากฏว่าผู้กระทำผิดอยากรักษาปัญหาเฉพาะกับเจ้าหน้าที่คนนั้น คนนี้ ที่เขารู้สึกสนิทและวางใจ เมื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

(3) การให้คำปรึกษาที่ชัดเจน หมายถึง การให้ข้อมูลชี้แจงอย่างแจ่มชัด เพื่อให้ผู้กระทำผิดเห็นจังหวะการก้าวเดินทางเข้าในสถานการณ์ต่างๆ ข้างหน้า เช่น ช่วยให้ผู้กระทำผิดรู้จักร่องน้ำหนักเหตุและผลเมื่อต้องเลือกทำการอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้ผู้นั้นรู้จักร่วม ความต้องการ ทัศนคติ และความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง

2.1.5.2 การบำบัดด้วยความเป็นจริง

เป็นวิธีการให้ผู้กระทำผิดรู้จักยอมรับความเป็นจริง หรือเป็นการนำผู้กระทำผิดไปสู่โลกแห่งความจริง โดยสรุปแล้ว วิธีนี้ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ ให้ด้วยผู้กระทำผิดให้บุคคลนั้นรู้จักสำนึกร่วมกับความรับผิดชอบโดยการหยั่งรู้ ตนเองด้วยการฝึกวิธี เปิดเผยตนเอง ฝึกฝนให้รู้จักกับปัจจุบัน โดยไม่ปล่อยให้ผู้กระทำผิดเสียเวลาไปกับความยากลำบาก ในอดีต รู้ที่จะประเมินพฤติกรรมของตน ไม่พุ่งแก้ตัว ยกย่องและยอมรับการมีนิสัยรับผิดชอบสร้างความเชื่อที่ว่าคนสามารถที่จะปรับปรุงตนเองได้

นอกจากนี้การบำบัดด้วยวิธีการดังกล่าวยังพยาบาลส่งเสริมให้ผู้กระทำผิด รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่ขอมแพ้ต่ออุปสรรค ตลอดจนฝึกฝนมิให้คำานิติเตียนแต่ผู้อื่น

2.1.5.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ หรือทฤษฎีทางพฤติกรรม

ทฤษฎีทางพฤติกรรม เชื่อว่า พฤติกรรมทุกรูปแบบเป็นผลมาจากการการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสิ่งร้ายบางอย่าง ดังนั้นพฤติกรรมที่ก่อความสูงเรียบร้อย ก็คือลักษณะหนึ่งของการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมนั่นเอง ส่วนความหมายของพฤติกรรมนั้นนักวิชาการ เช่น

Wolpe ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นการใช้ผลที่ได้จากการทดลองหลักการของเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เหมาะสมขึ้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภायิต, 2541 : 2)

การเรียนรู้อีกแบบหนึ่งคือ การเรียนรู้การวางแผนเชิงนโยบายแบบทำ ของ Skinner ซึ่งเน้นการศึกษาในเรื่องดัวเติมแรง ทำให้พฤติกรรมของบุคคลที่กระทำอยู่เพิ่มมากขึ้น และลงโทษให้พฤติกรรมบางอย่างของบุคคลยุติลง เช่น หากเราให้รางวัลแก่พฤติกรรมใด พฤติกรรมนั้นก็ยังคงอยู่ แต่หากใช้วิธีการลงโทษพุติกรรมใด พฤติกรรมนั้นอาจมีการกระทำที่ลดลงหรือไม่มีอีก (วรเดช จันทรคร, 2552 : 8)

หากเราสามารถนำเทคนิคนี้มาปรับใช้กับผู้กระทำการพิเศษ ก็น่าจะทำได้โดยการให้สิทธิพิเศษบางอย่างกับผู้ถูกคุณความประพฤติที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขด้วยดี เช่น การลดความถี่ของการรายงานตัว การลดระยะเวลาคุณประพฤติ เป็นต้น

ในการแก้ไขผู้ถูกคุณความประพฤติทั้งรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มผู้แก้ไขจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการแก้ไขบำบัด 4 ประการ คือ

1) ผู้ที่จะได้รับการแก้ไข คือ ผู้ถูกคุณความประพฤติแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกันถึงแม้จะได้กระทำการพิคฐานเดียวกัน

จากรายงานก่อนศาลพิพากษาคดี พนักงานคุณประพฤติยื่นมูลจรูบได้พอกล่าวว่าผู้ถูกคุณความประพฤติเป็นคนเห็นใจ มีปัญหาส่วนบุคคลประการใดบ้าง และต้องการความช่วยเหลือจากพนักงานคุณประพฤตินิกันอย่างเพียงไร จะเข้าร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาของตนเองได้อย่างไร ถ้าผู้ถูกคุณความประพฤติเป็นผู้มีปัญหามากนัก และไม่ต้องได้รับการสอดส่องมาก พนักงานคุณประพฤติก็อาจจะมองให้พนักงานคุณประพฤติอาสาสมัครช่วยควบคุมสอดส่องแทนได้

ฉะนั้นในเรื่องของผู้ถูกคุณความประพฤติ ถ้าหากจะมีวิธีแยกประเภทว่าประเภทไหนต้องการความคุณสอดส่องมากน้อยแค่ไหน และก็จะใช้วิธีการแก้ไขบำบัดอย่างไรจึงจะได้ผล เป็นต้น ก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา และเศรษฐกิจได้เป็นอย่างมาก ในเรื่องด้านจิตวิทยาของผู้ถูกคุณความประพฤตินี้ ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่พนักงานคุณประพฤติจะต้องทราบเพื่อจะได้ใช้วิธีต่างๆ ในการแก้ไขให้เหมาะสม

2) ผู้ทำการแก้ไข ซึ่งได้แก่ พนักงานคุณประพฤติ ในปัจจุบันได้แก่ผู้ที่จบปริญญาตรีทางกฎหมายโดยเฉพาะ แต่ในอนาคตเข้าใจว่าคงจะได้ขยายวุฒิของพนักงานคุณประพฤติออกไปทางสาขาสังเคราะห์ศาสตร์และพุติกรรมศาสตร์อื่นๆ ด้วย เช่น สังคมวิทยา สังคมสังเคราะห์ อาชญาวิทยา จิตวิทยา การศึกษา (ด้านจิตวิทยาและแนะแนว) รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตี พนักงานคุณประพฤติจะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษ ก่อนเข้าปฏิบัติ หน้าที่ และจะต้องมีการอบรมระหว่างปฏิบัติงานด้วย

- ในด้านคุณสมบัติประการอื่นๆ ของพนักงานคุณประพฤติ ที่สำคัญคือ
  - (1) เป็นผู้มีความประพฤติดีและมีความรับผิดชอบ
  - (2) เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์และจิตใจปกติ
  - (3) เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี

3) สถานที่แก้ไข โดยที่การคุณประพฤติเป็นการแก้ไขบำบัดในชุมชน ผู้ถูกคุณความประพฤติจะยังอยู่ในบ้านของตนในชุมชนนั้นเอง การแก้ไขบำบัดผู้ถูกคุณความประพฤติในสถานที่เช่นนี้นับว่าเป็นสถานที่เหมาะสมที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้ง บ้านหรือชุมชนของผู้ถูกคุณความประพฤติก็ไม่เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี ก็จำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้านหรือชุมชนนั้นให้ดีขึ้น หรือมีฉะนั้นก็จำเป็นต้องย้ายผู้ถูกคุณความประพฤติไปให้พ้นจาก สถานที่นั้นเสีย พนักงานคุณประพฤติจำเป็นต้องเข้าใจในหลักการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชุมชนด้วย

4) วิธีการแก้ไข ซึ่งส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้ถูกคุณความประพฤติว่าเป็นผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขบำบัดอย่างไร บ้างคนนั้นอาจไม่ต้องการความช่วยเหลืออะไรมากนัก การให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุณประพฤติเป็นครั้งคราวก็อาจเป็นการเพียงพอ แต่บ้างคนแก้ไขบำบัดมีอยู่มากหมายถึงวิธี แต่ละวิธีก็ใช้ได้ผลกับผู้คุณความประพฤติบ้างคน พนักงานคุณประพฤติจึงต้องศึกษาวิธีแก้ไข บำบัดทุกวิธีเท่าที่มีผู้ทดลองมาใช้ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป (สุพจน์ สุโกรจน์, 2527 : 106-108)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

2.2.1 ความหมายและขอบเขต

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ หมายถึง การใช้มาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแบบอื่นๆ แทนมาตรการจำคุณผู้กระทำผิด ไว้ในเรือนจำซึ่งอาจจะมีขึ้นได้ ก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกจำคุกในเรือนจำ เช่น การปล่อยยืมมีเงื่อนไขในชั้นของตำรวจ และอาจจะมีขึ้นภายหลังที่ผู้กระทำผิดได้ถูกจองจำไว้แล้ว เช่น ได้รับการปล่อยยืงมีเงื่อนไข ออกไปก่อนครบกำหนดโทษ ทั้งนี้โดยถือว่าการจำคุกผู้กระทำผิดในเรือนจำเป็นมาตรการในการลงโทษ หรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแบบหนึ่งซึ่งอาจเป็นมาตรการที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดทางประเภท เช่นผู้กระทำผิดด้วยกระร济 หรือผู้กระทำผิดประเภทต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมไว้อย่างเข้มแข็ง ในเรือนจำเพื่อความปลอดภัยของสังคม แต่ในขณะเดียวกันการใช้มาตรการในการจำคุณ อาจไม่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดทางประเภท เช่น ผู้กระทำผิดครั้งแรกในคดีเล็กน้อย

ซึ่งอาจจะใช้ปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้ โดยมาตรการอื่น ๆ แทนการจำคุกไว้ในเรือนจำจะเป็นผลดีต่อการป้องกันสังคมและให้ความปลอดภัยในประชาชนมากกว่า (รพีพร คงทอง, 2546 : 20-23)

มาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำนั้น มีความหมายใกล้เคียงกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน กล่าวคือ แทนที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำ ที่หันมาปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนแทนปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนนี้ หมายถึง การใช้มาตรการในการควบคุม และแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การใช้ทรัพยากรชุมชนนั้นอาจเป็นไปได้ในรูปของ การใช้บรรยายกาศและสถานที่ในชุมชนแทนการควบคุมผู้กระทำผิดในเรือนจำ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิด เช่น พนักงานคุณประพฤติอาสาสมัคร รวมทั้ง เปิดโอกาสให่องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิด

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน นั้นบางท่านให้ความเห็นว่า “ไม่ได้มายความรวมถึง การอลองอาญาโดยมีการ คุ้มครองความประพฤติ และการพักการลงโทษด้วย แต่หลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน หมายความรวมถึง การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ทุกรูปแบบ ที่ได้กระทำในชุมชน และอาศัยทรัพยากรในชุมชนเข้าช่วย ซึ่งรวมทั้งการพักการลงโทษ และการอลองอาญาด้วยการคุ้มประพฤติด้วย แต่ไม่ได้มายถึงต่างที่คุณบังผู้ต้องหาของ ตำรวจนาม โรงแพ็ก หรือเรือจำรูปแบบต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในชุมชน เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แต่มามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย (รพีพร คงทอง, 2546 : 20-23)

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ โดยการหันมาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการเบี่ยงเบน หรือสัดส่วนผู้กระทำผิดออกจากกระบวนการยุติธรรม

2.2.2 การลงโทษผู้กระทำผิดแนวใหม่

ใน ก.ศ. 1972 ได้ริเริ่มวิธีการลงทัณฑ์แพนใหม่ขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดคนหุ้นไทย ได้ใช้ความผิดของตนโดยการทำงานอาสาสมัครให้กับหน่วยงานบริการสาธารณสุข โดยปราศจากค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น การลงทัณฑ์แนวใหม่เป็นไปโดย สอดคล้องกับปรัชญาของผู้พิพากษา ที่ว่า “ในเมื่ออาชญากรรมเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชน ได้ การขาดใช้ค่าเสียหาย ก็ควรเป็นการมุ่งตอบสนองคืนแก่ชุมชนนั้น”

บ่อยครั้งที่การลงโทษแบบปรับหรือจำคุกไม่ค่อยเหมาะสมหรือไม่สามารถจะทำได้ดังนั้น การยกเลิกคดีจึงเป็นวิธีเดียวที่ผู้พิพากษาใช้กัน แต่ในปัจจุบันการลงโทษแนวใหม่เป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ และเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับผู้พิพากษาที่จะใช้ตัดสินลงโทษผู้กระทำผิด

Associacao Comercial de Sao Paulo: ACSP เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1975 โดยมีผู้พิพากษา Chart D. McClure หน่วยงานนี้ได้พัฒนาตามแนวความคิดของ Richard L. Unis ACSP มีบทบาทเชื่อมโยงระหว่าง ศาล ผู้กระทำผิด

และหน่วยงานบริการชุมชนซึ่งไม่แสวงหาผลกำไร สำหรับหน่วยบริการชุมชนในที่นี้ ก็คือ หน่วยงานที่เปิดให้บริการให้กับสาธารณะทั่วไป และมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมทางด้านสังคม สังเคราะห์ ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือช่วยส่งเสริมทางด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนให้มีบรรยากาศที่น่าอยู่อาศัย เป็นต้น

ประโยชน์ของ ACSP ที่มีต่อชุมชน

ACSP มิได้จัดตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้กระทำผิดแต่เพียงฝ่ายเดียว ชุมชนหรือบุคคลในชุมชนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้น ๆ ก็มีส่วนร่วมที่จะได้รับประโยชน์จาก ACSP ด้วย เช่นกันกล่าวคือ (สมศรี เปี่ยมสมบูรณ์, 2522 : 42-45 ; อ้างอิงจาก รพีพร คงทอง, 2546 : 39-42)

- (1) สามารถควบคุมผู้กระทำผิดให้กระทำการประโภชแก่ชุมชนของตน
- (2) ช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่จะต้องคุณขังและเลี้ยงดูนักโทษ
- (3) ช่วยชุมชนเมื่อเวลาที่ต้องการอาสาสมัครเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ
- (4) ช่วยจัดส่งอาสาสมัครไปยังสถานบริการต่างๆ ในชุมชนเพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ
- (5) ช่วยให้ผู้กระทำผิดมีความคุ้นเคยต่อชุมชนของตน
- (6) ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์สำหรับผู้กระทำผิด ในการพัฒนาความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมและสร้างความเคารพต่อศาล ชุมชน และคนเอง
- (7) ช่วยให้ผู้พิพากษามีทางเลือกที่ดีกว่าการลงโทษผู้กระทำผิดโดยการกักขัง ปรับ หรือภาคทัณฑ์

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ทั่วระยะเวลาฯ อาสาสมัครจะมากจากกลุ่มศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งงานอาสาสมัครนั้นก็ มีอยู่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นอาสาสมัครในเรื่องการรักษาพยาบาล อาสาพัฒนาชุมชน อาสาสมัครในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อาสาสมัครในด้านการศึกษา และงานอาสาสมัครสังเคราะห์ชุมชน เป็นต้น สำหรับด้านกระบวนการยุติธรรมก็เช่นกัน ในรอบระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ได้มีการเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่ง นั่นก็คือ ได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อบทบาทของชุมชน ในกระบวนการยุติธรรม เริ่มมีการตระหนักรู้ว่า ชุมชนมีความสำคัญ และประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมขึ้นอยู่กับความร่วมมือสนับสนุนของชุมชนเป็นสำคัญ ดังนั้น ในช่วงระยะเวลา ที่ผ่านมา จึงเป็นช่วงที่ชุมชนได้รับมีบทบาทในการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมในหลายด้าน และบทบาทของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ อาสาสมัครใน

รูปแบบต่างๆ แต่บทบาทของชุมชน ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญที่สุดก็เห็นจะได้แก่ อาสาสมัครคุณประพุติ (รพีพร คงทอง, 2546 : 20-23)

ความจริงแล้วแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการแก้ไขผู้กระทำผิดนี้เป็นพื้นฐานที่แท้จริงของงานคุณประพุติ เนื่องจากงานนี้ได้มีจุดเริ่มต้นมาจากความอุตสาหะของประชาชนทั่วไปที่เป็นอาสาสมัคร และก็มีบางคนเชื่อถ้วงว่างานนี้จะช่วยลดคัวญาติอาสาสมัคร เช่นกัน อย่างไรก็ตามอาสาสมัครในยุคแรกๆ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างพาเพรียงและสุจริต จนกระทั่งมีเงินจ่ายให้แก่ผู้เป็นอาสาสมัครเท่านั้น ต่อมา งานคุณประพุติได้เน้นหนักไปที่นักวิชาชีพที่ได้รับการจ่ายเงิน ทุกวันนี้ได้หันกลับไปเน้นที่อาสาสมัครเช่นเดิม แต่ด้วยความแตกต่างกันงานนี้ในครั้งแรก ได้ให้อาสาสมัครทั้งหมด และคนจำนวนมากที่พร้อมที่จะทำงานเป็นอาสาสมัครหากเขาได้รับเชิญชวนหรือโอกาสอำนวย ซึ่งเขาเหล่านั้นตระหนักรู้แล้วว่างานอาสาสมัครเป็นงานที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยอาศัยชุมชนเป็นพื้นฐาน โดยมุ่งที่จะให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และเป็นการทั่วไปแก่ผู้กระทำผิดในทางอาญา เพื่อให้ปรับปรุงตัวให้ดีขึ้นและแก้ไขพื้นฟูในด้านจิตใจให้สามารถออยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข อาสาสมัครนักจิตอาสาที่ดังเช่นพนักงานคุณประพุติแล้วอาสาสมัครยังคงทำงานด้านอื่นด้วย เพื่อย้ายบริการไปยังผู้ถูกคุกคามประพุติและความจริงอีกประการหนึ่งก็คือว่า อาสาสมัครนั้นทำให้เกิดความเป็นกันเองได้ดีกว่าพนักงานคุณประพุติที่มีต่อผู้ถูกคุณประพุติ สามารถจัดผู้ถูกคุณความประพฤติออกเป็นกลุ่ม ๆ และแยกแยะแต่ละบุคคล หรือแต่ละกลุ่มออกจากกระบวนการคุณประพุติ ในขณะเดียวกันอาสาสมัครก็เป็นผู้นำทางความคิดให้แก่ประชาชน ในการป้องกันอาชญากรรม และทำให้ชุมชนสะอาดปลอดภัยโดยมีเจตนาหมายที่จะให้บริการแก่สังคมด้วยความเต็มใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2536 : 34)

2.4 การคุณประพุติกับกระบวนการแก้ไขพื้นฟู

2.4.1 การแก้ไขพื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

ระบบการแก้ไขพื้นฟู มีระบบองค์กรย่อยหลายฯ หน่วย เช่น เรือนจำ คุก ที่คุณจังคุณประพุติ การพักโทษ การหันเหจากระบบ มาตรการก่อนพิจารณา การทดลอง ศูนย์บริการเพื่อวัดถูประสงค์ต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือจัดการกับปัญหาอาชญากรรมอย่างเป็นเครื่องข่ายและครอบคลุม สำหรับบ้านเรือนออกจากเรือนจำ คุก ที่กักกัน คุณประพุติและการพักโทษแล้วมาตรการอื่นยังไม่ได้นำมาใช้ จึงเห็นว่าเป็นภาระที่หนักมาก และไม่ครอบคลุมกับการแก้ปัญหาอาชญากรรม สำหรับหน่วยงานที่มีอยู่

การคุณประพุติแบ่งได้ออกเป็น 2 ระยะ คือ (กรมคุณประพุติ กระทรวงยุติธรรม, 2548 : 15)

2.4.1.1 การคุณประพฤติบุคคลที่กระทำผิดโดยศาลเป็นผู้สั่ง และศาลเป็นผู้วางเงื่อนไขในการคุณประพฤติแก่บุคคลนั้นๆ กล่าวคือบุคคลนั้นยังไม่ได้รับการลงโทษอยู่ในเรือนจำ

2.4.1.2 การคุณประพฤติผู้ต้องโทษในระบบพักการลงโทษ หมายถึง ผู้ต้องโทษซึ่งขณะที่ต้องโทษคุณขัง ได้แสดงให้บุคคลที่สำนักพิเศษและสำนารถกลับดัวให้เป็นคนดีต่อไปได้ ราชทัณฑ์จึงพิจารณาปล่อยตัวก่อนกำหนดเวลาพ้นโทษ โดยให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขคุณประพฤติซึ่งเป็นอำนาจของฝ่ายราชทัณฑ์แต่เพียงฝ่ายเดียว ที่จะใช้คุลยพินิจให้ผู้ใดได้รับการพักโทษหรือลงโทษหรือไม่

2.4.2 การคุณประพฤติกับชุมชน

จากการศึกษาจำนวนมากถึงการข้อคิดเห็นที่ประสบผลสำเร็จในงานคุณประพฤติให้คำแนะนำในการพัฒนาสำหรับปรับปรุงชุมชนไว้ 6 ประการ ดังนี้ (E. Leo Milonas, 1980: 8-10; อ้างอิงจาก ชรัด บูรณพันธุ์ศรี, 2542 : 4-5)

2.4.2.1 การกระจายอำนาจ เป็นหัวใจของการเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง เกิดความชัดเจนและให้ใช้คุลยพินิจที่เหมาะสมกับการปฏิบัติ

2.4.2.2 การตรวจสอบประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุง มาตรการต่างๆ ที่ศาลมีใช้เป็นทางเลือกแทนการลงโทษจำคุก ต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.4.2.3 เพิ่มความสำคัญกับเหี้ยوخากรรม มีการศึกษาพบว่าการที่เหี้ยอมีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงการดำเนินคดี มีส่วนรับรู้ในการแก้ไขฟื้นฟูดัวของผู้กระทำผิด ส่งผลต่อการได้รับความร่วมมือจากชุมชนเพิ่มขึ้น

2.4.2.4 ส่งเสริมให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงกันในชุมชนทำความรู้จักคุ้นเคยกันช่วยเหลือกันและกัน

2.4.2.5 ให้ถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน หรือของสำนักงานทุกคนที่จะต้องเต็มใจจากใจจริงที่รับฟังและร่วมทำงานกับกลุ่มองค์กรหรือบุคคลต่างๆ ในชุมชน เพื่อพัฒนาระบบการบริการแก้ไขฟื้นฟูชุมชน

2.4.2.6 การส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานในชุมชนเปิดใจต้องรับ ให้โอกาสกับผู้อยู่สุดขอบของสังคม ได้ทำงานโดยไม่ต้องข้อร้องเกียจ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรม

2.5.1 ความหมายของการปรับพุทธิกรรม

ผ่องพรพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 10) ได้ให้กล่าวถึง การปรับพุทธิกรรมเป็นการประยุกต์หลักพุทธิกรรมโดยใช้เทคนิคหรือวิธีการปรับพุทธิกรรมวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธี

ประเมินประสานกันเพื่อปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนทั้งการสร้างสรรค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่ประสงค์

พุ่ง อารยะวิญญาณ (2533 : 103) ได้ให้ความหมายของ การปรับพฤติกรรมหมายถึง กระบวนการในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตลอดจนการสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์

ประเทือง ภูมิภัทรราม (2540 : 35) ได้ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรม หมายถึงการปรับเปลี่ยนหลักการพฤติกรรมหรือหลักการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมโดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้หรือวัดได้เป็นสำคัญและมีความเชื่อพื้นฐานว่าพฤติกรรมปกติและไม่ปกติพัฒนาจากหลักการเรียนรู้

จากความหมายของการปรับพฤติกรรมดังที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรมคือการนำวิธีหรือเทคนิคต่างๆ มาปรับเปลี่ยนบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

2.5.2 ลักษณะของการปรับพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 48) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการปรับพฤติกรรมไว้ว่าดังนี้

(1) ผู้ที่พฤติกรรมโดยตรงโดยที่พฤติกรรมนั้นต้องสังเกตเห็นได้และวัดได้ ตรงกับคำจำกัดความที่เป็นวัตถุวิสัยไม่ว่าการตอบสนองนั้นเป็นภาษาในหรือภายนอกก็ตาม

(2) ไม่ใช่คำที่เป็นการศึกษาจากจะมีความหมายกว้างไม่มีความชัดเจนมาก ต่อการสังเกตให้ตรงกันและหากต่อการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้การตีตราอาจทำให้เด็กหรือผู้ปกครองเกิดความอับอายแล้วจะส่งผลให้เด็กเดือดร้อนพฤติกรรมตามที่ถูกตีตราได้

(3) พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือไม่ปกติก็ตามย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้นดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยกระบวนการเรียนรู้

(4) การปรับพฤติกรรมจะเน้นสภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้นเมื่อวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งเร้าและผลกระทบใดที่ทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นหรือลดลงในสภาพปัจจุบันก็สามารถปรับสิ่งเร้าและผลกระทบให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อทำให้พฤติกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

(5) การปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นวิธีการทำงานมากกว่าวิธีการลงโทษ เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมเน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งจำเป็นต้องใช้

วิธีการทางบวก เพราะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพทั้งยังได้ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่า วิธีการลงโทษ

(6) วิธีการปรับพฤติกรรมนั้นสามารถใช้ได้อ่อนโยนและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล เพราะคนแต่ละคนมีความแตกต่างกันดังนั้นในการดำเนินการปรับพฤติกรรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

(7) วิธีการปรับพฤติกรรมเป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพ และได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

2.5.3 ขั้นตอนของการปรับพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภायิต (2541 : 56) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการจัดการ วางแผนในการกระทำการแบบการวิเคราะห์พฤติกรรมว่ามีอยู่ 6 ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

(1) การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย (Defining the Target Behavior) โดยจะต้อง กำหนดให้เฉพาะเจาะจงสังเกตได้และวัดได้แต่ไม่อยู่ในรูปแบบของการตีตราหรือบอกถึงลักษณะ ของบุคลิกภาพมากกว่าเป้าหมาย

(2) การรวบรวมและบันทึกข้อมูลเส้นฐาน (Collecting and Recording Baseline Data) คือการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลเส้นฐานทำให้แน่ใจว่าพฤติกรรมเป้าหมายนั้นเป็นปัญหา จริงเพื่อประเมินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมและเป็นข้อมูลป้อนกลับและช่วยให้การปรับ พฤติกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(3) การวิเคราะห์พฤติกรรม (Behavior Analysis)

(4) การกำหนดสิ่งที่มีศักยภาพเป็นตัวเสริมแรง (Identifying Potential Reinforces) ซึ่งจะต้องระลึกเสมอว่าคนเราทุกคนแตกต่างกันความต้องการก็ย่อมแตกต่างกัน

(5) วางแผนและดำเนินการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขผลกระทบ (Planning and Implementing the Intervention) การวางแผนจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของพฤติกรรมเป้าหมายที่กำหนด

(6) ประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินการปรับพฤติกรรม (Evaluating the Effects of Intervention) เป็นการรวบรวมข้อมูลภายหลังจากการดำเนินการปรับพฤติกรรมแล้ว

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.6.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

คำว่า “บทบาท” (Role) ได้มีผู้ให้ความหมายหลายความหมายแตกต่างกันออกไป โดยที่ ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 459) ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำงานหน้าที่ที่ กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครูเป็นหน้าที่หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและ

คาดหมายให้บุคคลกระทำ ซึ่งใกล้เคียงกับ เดโช สรวนานนท์ (2542 : 104) กล่าวว่า การส่วนบทบาทในนี้จะต้องประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ต้องรู้ถึงสถานะของตนเองคำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าควรให้เหมาะสมกับสถานภาพของตนคำนึงถึงพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และรู้จักประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเองพร้อมทั้ง ปรัชญา เวสราชช์ (2532 : 7) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ความคาดหวังว่าผู้สูงสุดสถานะหรือตำแหน่งหนึ่งนั้น ๆ จะมีพฤติกรรมอย่างไรและบทบาทนี้อาจจะเขียนไว้เป็นลายลักษณ์ยักษรหรือไม่ได้เขียนไว้ก็ได้ แต่บทบาทหนึ่ง ๆ มักจะสอดคล้องไปกับตำแหน่งหนึ่ง ๆ เช่น คนส่วนใหญ่คาดหวังว่าผู้พิทักษ์สันติรายณ์ ต้องทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกรองส่วนห้องถิน หมายถึง บทบาทที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและหน้าที่ บทบาทที่บุคคลอื่นคาดหวังไว้เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งควรปฏิบัติ และบทบาทที่ต้องปฏิบัติตามความคาดหวังของผู้ร่วมงาน บทบาทนี้คล้ายกับบทบาทที่สังคมคาดหวัง แต่เป็นการพิจารณาถึงบทบาทเฉพาะที่เกี่ยวกับการทำงาน/ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2.6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

สำหรับทฤษฎีบทบาท มีดังนี้ ทฤษฎีที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้
(วินัย ดวงแก้ว, 2549 : 19)

2.6.2.1 ทฤษฎีว่าด้วยบทบาทในการทำงาน (Functional Role Theory) ทฤษฎีนี้ว่า คัวบบทบาทหรือพฤติกรรมอันเป็นลักษณะของบุคคลที่มีอำนาจทางสังคมภายในระบบสังคมที่มั่นคง

2.6.2.2 ทฤษฎีบทบาทที่เป็นปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งไปที่บทบาทของผู้กระทำการแต่ละคน วิวัฒนาการของบทบาทต่าง ๆ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวิธีการที่ผู้กระทำการทางสังคมเข้าใจ และตีความหมายของพฤติกรรมเหล่านี้เป็นตัวแบบ

2.6.2.3 ทฤษฎีบทบาทโครงสร้าง (Structural Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งต่อโครงสร้าง หรือตำแหน่งทางสังคมที่ได้จำแนกพฤติกรรมที่กำหนดไว้เป็นแบบเดียวกัน ซึ่งมุ่งต่อตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ ในโครงสร้าง

2.6.2.4 ทฤษฎีบทบาทขององค์การ (Organizational Role Theory) ซึ่งมุ่งต่อบทบาทต่างๆที่มาด้วยกันกับตำแหน่งทางสังคมที่ถือเป็นอันเดียวกันในระบบสังคมที่wang โครงการไว้ก่อนแล้วเป็นระบบที่มุ่งงานและมีการจัดลำดับชั้นไว้เป็นอย่างดี

2.6.2.5 ทฤษฎีว่าด้วยบทบาทของความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Role Theory) ซึ่งมุ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับพฤติกรรม

สรุปได้ว่า บทบาทของปัจเจกชนจะถูกกำหนดไว้โดยตำแหน่งต่าง ๆ ฐานะทางสังคม กลุ่มทางสังคม ซึ่งบุคคลแต่ละคนอาจจะมีบทบาทเดียวกันหรือหลายบทบาทได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและการจัดระเบียบของบทบาทภายในโครงสร้างของสังคมนั้นเป็นหลัก

2.6.3 บทบาทและวิธีปฏิบัติของผู้นำ

พิมพ์ แสนนะโน (2551 : 49-50 ; อ้างอิงจาก วรเดช จันทร์ศร, 2552 : 36-37) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทและวิธีปฏิบัติของผู้นำ คั่นนี้

2.6.3.1 ในฐานะเป็นผู้เกื้อกระบวนการ (Facilitator) เป็นการแสดงบทบาทของผู้นำในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยง โดยวัดจากการเป็นผู้บริการความรู้ ผู้ชี้แนะ/กระตุ้นให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนและผู้ให้ความสนับสนุน/อุปกรณ์ บุคลากรและงบประมาณ

- 1) เป็นผู้ให้บริการความรู้
- 2) เป็นผู้ชี้แนะ/กระตุ้นให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน
- 3) เป็นผู้ให้ความสนับสนุน/อุปกรณ์/บุคลากรและงบประมาณ

2.6.3.2 ในฐานะเป็นผู้เร่ง (Catalyst) หมายถึง การแสดงบทบาทของผู้นำในลักษณะของการเป็นผู้เชื่อมให้เกิดการลงมือปฏิบัติและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นนวัตกรรม ตัวอย่างเช่น พัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าพื้นเมือง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอ มีการรวมกลุ่มทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น

- 1) ลงมือปฏิบัติ
- 2) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นนวัตกรรม เช่นพัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าพื้นเมืองและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอ รวมกลุ่มเพื่อทำบัญชีครัวเรือน

2.6.3.3 ในฐานะเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่าย (Networker) หมายถึง การแสดงบทบาทของผู้นำในลักษณะของการเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ วิชาการต่างๆ ในชุมชนอย่างเป็นระบบและในทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างคน/กลุ่ม / และองค์กรชุมชน ประสานงาน และเปลี่ยนสินค้า / ความรู้กับเครือข่ายในชุมชนอื่นอภิประย/ เสาร์นา / ศึกษาดูงานนอกชุมชน

- 1) ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างคน / กลุ่ม / และองค์กรชุมชน
- 2) ประสานงานและเปลี่ยนสินค้า / ความรู้กับเครือข่ายในชุมชนอื่น
- 3) อภิประย/ เสาร์นา / ศึกษาดูงานนอกชุมชน

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน

นับแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา กระบวนการยุติธรรมของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ โดยผลของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดให้ศาลยุติธรรมเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร จึงต้องแยกออกจากกระทรวงยุติธรรม ทำให้ฝ่ายบริหารเข้าไปจัดระบบและบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาของประเทศได้ทันท่วงที แม้ว่าการพัฒนาระบบงานยุติธรรมในระยะแรกจะกระทำได้เพียงการจัดสรรงบทบาทภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้าที่เข้าทางไม่ทับซ้อนกัน และออกแบบมาตรฐานของรัฐบาลหน้าที่ใหม่ โดยดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา แต่หลังจากนั้น มีการผลักดันแนวคิดใหม่ ๆ ออกมายield ให้กระบวนการยุติธรรมมีระบบที่ดี และแก้ปัญหาได้อย่างสัมฤทธิผล เช่น มีการประกาศใช้แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2547 - 2549) มีการผลักดัน พ.ร.บ.พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมของประเทศไทยสำหรับการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานเดิมและหน่วยงานใหม่ในกระบวนการยุติธรรมเรียบร้อยลงตัวและหน่วยงานเหล่านี้ได้เริ่มลงมือปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายของสังคมไทย จึงพบว่าขึ้นมาใหม่เพื่อปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สามารถดำเนินการให้สำเร็จครบถ้วน ครอบคลุม และได้ผลดีขึ้น นำไปอีก หากดำเนินการในมิติใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่ มิติความร่วมมือข้ามกระทรวง หรือข้ามสังกัดหน่วยงาน เช่น ทำงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขในเรื่องปัญหายาเสพติด ทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องเด็กและเยาวชนกระทำการ แต่ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย รวมทั้งทำงานร่วมกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการอำนวยความยุติธรรมในระดับท้องถิ่นหรือที่รัฐกันในนามของ “ยุติธรรมชุมชน” (จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ, 2550 : 32-33)

การอำนวยความยุติธรรม การสร้างความเป็นธรรมและความสงบสุขในสังคม เป็นภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของกระทรวงยุติธรรม ที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในทุกพื้นที่ และทุกระดับ แต่ภารกิจดังกล่าวหากจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียวคงไม่สามารถบรรลุผลอย่างขึ้นได้ หัวใจสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินภารกิจดังกล่าวจึงอยู่ที่คนในชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ได้สัมผัส มีส่วนได้ส่วนเสียกับความยุติธรรม ความเป็นธรรม และความสงบสุขในชุมชนนี้ ๆ ได้มีโอกาสและมีช่องทางที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการแก้ปัญหาของชุมชน ด้วยตนเอง โดยมีโอกาสในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการและร่วมรับประโภชั่นจากการแก้ปัญหาร่วมกันในลักษณะของการเป็น “หุ้นส่วน” (วันชัย รุจนวงศ์, 2550 : 56)

“ยุติธรรมชุมชน” จึงมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นบุทธศาสตร์เชิงปฏิบัติการในรูปของมาตรการหรือวิธีการหรือกระบวนการที่กระทำในชุมชนระดับราษฎร์ ซึ่งชุมชนต้องเป็นองค์ประกอบสำคัญในการมีส่วนร่วมหรือเป็นหัวส่วนเพื่อทำการกิจกรรม ของยุติธรรมชุมชน คือ การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมและความไม่สงบของชุมชน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการเชิงสามาถันท์เขียวขາความรุนแรงที่เกิดจากอาชญากรรม และส่งคืนผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชน และการกิจกรรมต้องมีลักษณะเชิงรุกมากกว่าดึงรับ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างพลังความเข้มแข็งให้ชุมชน รักษาความปลอดภัย อำนวยความยุติธรรมระดับชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

“เครือข่ายยุติธรรมชุมชน” (กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2550 : 75-76) เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรมภายใต้บุทธศาสตร์ “ยุติธรรมถ้วนหน้า ประชาชนมีส่วนร่วม” (Justice for All, All for Justice) จันจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับชุมชน ในการอำนวยความยุติธรรม สร้างความเป็นธรรมและความสงบสุขในสังคมร่วมกัน โดยภาครัฐจะส่งเสริมการรวมตัวกันของประชาชนในลักษณะของ “เครือข่าย” เพื่อทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับภาครัฐในการดำเนินการกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชุมชน และจะส่งเสริมให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง สามารถจัดตั้ง “ศูนย์ยุติธรรมชุมชน” ของตนเองขึ้น เพื่อเป็นกลางในการร่วมกันสร้างความเชื่อมโยงทางที่จะทำให้ภาครัฐและภาคประชาชนร่วมกันสร้าง “สังคมที่ยุติธรรม” กล่าวคือ เป็นสังคมที่ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคภายใต้กฎหมายอย่างถ้วนทั่ว และเป็นสังคมที่มีความสงบสุข ปราศจากอาชญากรรมอันจะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

บทบาทของกระบวนการยุติธรรมมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ในทุกมิติ ทั้งมิติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การต่างประเทศ และความมั่นคงของชาติ การกิจกรรม คือ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การลดข้อพิพาทและขัดแย้งต่างๆ การอำนวยความยุติธรรม การลงโทษ และพื้นฟูผู้กระทำผิด รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนี้ ระบบบริหารงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน จำเป็นต้องของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม การบริหารจัดการที่ทันสมัยและเปิดโอกาส ให้ประชาชนชุมชนและสังคม เข้ามาร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

กระทรวงยุติธรรม ในฐานะองค์กรหลักในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน รวมทั้งสร้างความเป็นธรรม และความมั่นคงให้กับสังคม จึงกำหนด บุทธศาสตร์ “ยุติธรรมถ้วนหน้า ประชาชนมีส่วนร่วม” และได้จัดทำโครงการเครือข่ายยุติธรรม

ชุมชน ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการยุติธรรม เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การระงับข้อพิพาทในชุมชน (กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2548 : 34)

2.7.1 วัตถุประสงค์

2.7.1.1 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกที่ดีด้านความยุติธรรมแก่เยาวชนและประชาชน

2.7.1.2 เพื่อเปิดช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานยุติธรรม ทั้งระหว่างประชาชนกับองค์กรภาครัฐ และระหว่างประชาชนกับภาคประชาชนด้วยกันเอง

2.7.1.3 เพื่อส่งเสริมความไว้วางใจ ความคุ้นเคยและปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างภาคประชาชนและบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

2.7.1.4 เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในฐานะหุ้นส่วนที่เท่าเทียม เพื่อป้องกันอาชญากรรม ลดความขัดแย้ง อำนวยความยุติธรรม พื้นฟูช่วยเหลือผู้กระทำผิดคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งดำเนินการตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน

2.7.1.5 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนให้มีศักยภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ

2.7.2 เป้าหมาย

2.7.2.1 สร้างสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนให้ครอบคลุมทุกจังหวัดโดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องถิ่นและกลุ่มพลังมวลชน จากทุกสาขาอาชีพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ถึง 2552 จำนวน 400,000 คน

2.7.2.2 จัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 25 ศูนย์ เชื่อมโยงเครือข่ายพร้อมพัฒนาระบบบริหาร จัดการศูนย์ในระดับพื้นที่และในส่วนกลาง ได้อย่างมีประสิทธิผล

2.7.2.3 ลดอาชญากรรมและข้อพิพาทในพื้นที่ ที่จัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหลัก

2.7.3 ภารกิจของเครือข่ายยุติธรรมชุมชน

2.7.3.1 การป้องกันควบคุมอาชญากรรมและการกระทำผิด หมายถึง การกระทำซึ่งรุกได้ ๆ อันเป็นการขับยั่งหรือจะล้อเลวารือสถานการณ์มิให้นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและการกระทำผิด ด้วยการควบคุม จัดระเบียบชุมชน เลี้งเห็นผลและทำการป้องกันก่อนเกิดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคล เวลา และสถานที่ ทั้งที่เป็นกลุ่มเดี่ยวในการกระทำความผิดรวมทั้งกลุ่มเดี่ยวในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในชุมชน เช่น บุคคล : กลุ่มวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิง เวลา: ยามวิกาล

รุ่งสาง สถานที่ : ตึกร้าง ซอยเปลี่ยบ หมู่บ้านที่การตรวจสอบเจ้าหน้าที่เข้าไม่ถึง ฯลฯ กิจกรรม การควบคุมอาชญากรรมและการกระทำผิด ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะของการป้องกัน ความคุณ จักระเบียบชุมชน และให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของเด็ก และเยาวชน การกระทำผิดระเบียบชุมชน การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง ฯลฯ ทั้งที่เป็น กิจกรรมยุติธรรมเชิงขาว ศึกษาเรื่องยุติธรรมของห้องถิน และกิจกรรมของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ พัฒนาขึ้น

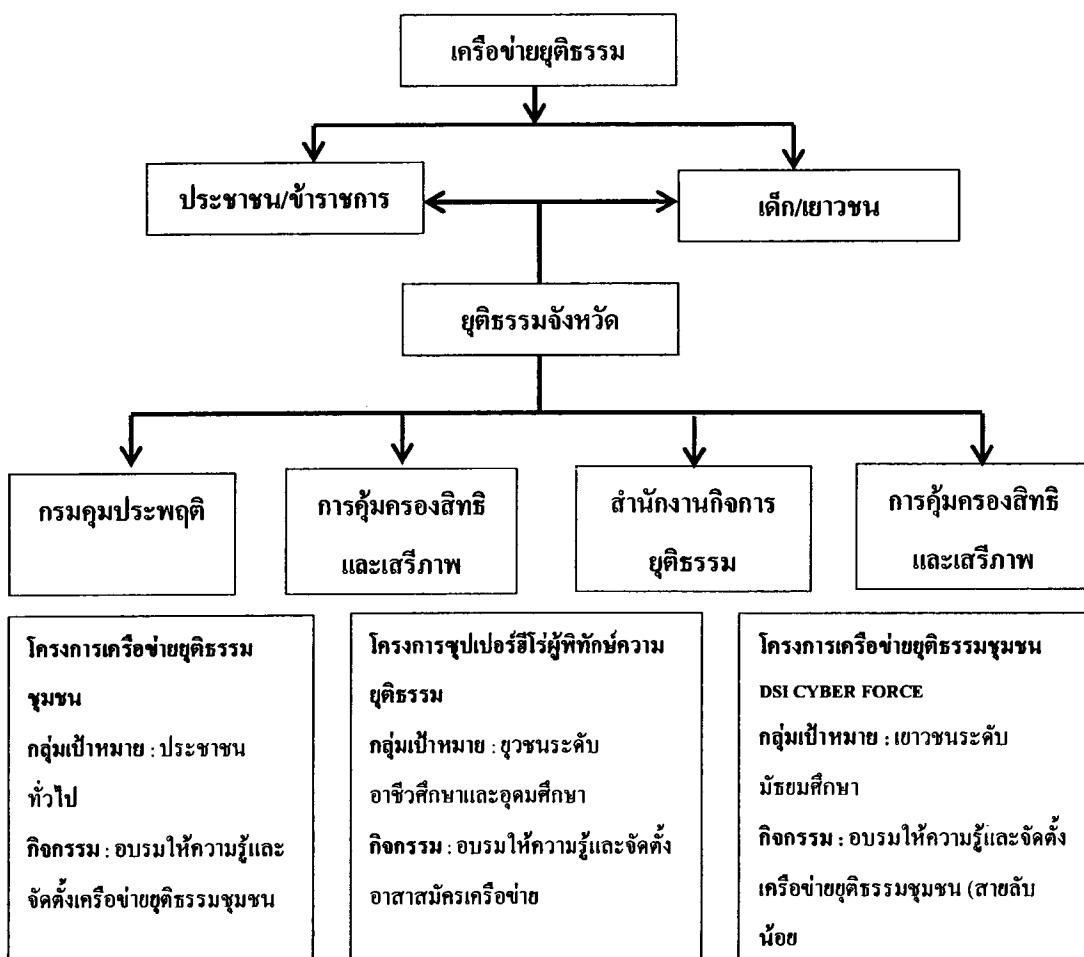
2.7.3.2 การจัดการความขัดแย้งเชิงสماโนันท์ หมายถึง การทำให้ความขัดแย้งที่ เกิดขึ้นในชุมชนยุติลงหรือบรรเทาความรุนแรงลงด้วยการประสานงาน ดำเนินการเอง หรือ ส่งต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของคนในชุมชนตามรูปแบบวิธีการเชิงสماโนันท์หรือวิธีการที่ไม่ใช่ ความรุนแรงกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งสماโนันท์ ได้แก่ กระบวนการหรือวิธีการที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง (1) บุคคลด้วยกัน (2) บุคคลกับ ระบะเบียบกฎหมายที่ของชุมชน (3) ระหว่างบุคคลกับระบะเบียบกฎหมายที่ของชุมชนกับระบะเบียบกฎหมายที่ ของรัฐ โดยใช้รูปแบบต่าง ๆ ใน การจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การไกล่เกลี่ย (Dispute Resolution) การประชุมพื้นฟูสัมพันธภาพ (Victim-offender Mediation) การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน (Family and Community Group Conference) และวิธีการเชิงขาวหรือวิธีการของห้องถินรูปแบบ ต่างๆ เช่น สถาบันสูญเสีย เจ้าโดยสาร แก่บ้าน เกลอ นูชาวนาระษ

2.7.3.3 การเยียวยาและเสริมพลัง หมายถึง การลดและเยียวยาความเสียหายหรือ ความรุนแรงที่เกิดจากอาชญากรรมหรือการกระทำผิด กิจกรรมเกี่ยวกับการเยียวยาและเสริมพลัง ได้แก่ การติดตามการปฏิบัติตามสัญญาข้อตกลงที่เกิดจากการใช้วิธีจัดการความขัดแย้งเชิง สماโนันท์ ของผู้กระทำผิดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการเยียวยาหรือเสริม พลังให้อาชญากรรม เช่น กลุ่มเพื่อนสนิท ฯลฯ

2.7.3.4 การคืนคืนเด็กกลับสู่ชุมชน หมายถึง การที่ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงแก้ไขนิสัยความประพฤติและจิตใจของผู้กระทำผิดกลุ่มที่ได้รับหันเหออกจากกระบวนการ ยุติธรรมหลักมาใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยเฉพาะใช้วิธีการคุ้มความประพฤติ กิจกรรม เกี่ยวกับการคืนคืนเด็กกลับสู่ชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการแก้ไขพื้นฟูด้านพฤติกรรมและด้านจิตใจของ ผู้กระทำผิดที่ถูกคุ้มความประพฤติทั้งที่เป็นเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ และผู้ได้รับการพักการลงโทษให้ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้งการทำงานบริการสังคมรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานบริการ สังคมแทนการกักขังแทนค่าปรับ การทำงานบริการสังคมตามคำสั่งศาล การทำงานบริการสังคมเพื่อ ชดเชยความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรม และการทำงานบริการสังคมตามความสมัครใจ ตลอดจน กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเขื่อนโภรับคืนผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชน

2.7.4 การสร้างเครือข่ายยุติธรรมชุมชน

การสร้างเครือข่ายยุติธรรมชุมชน (จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย แต่คณะ, 2550 : 32) คือ บุคคล กลุ่มคน องค์กรต่างๆ ที่มีความสนใจ และสมัครใจเข้ามีส่วนร่วม ช่วยเหลือการกิจต่างๆ ของ กระทรวงยุติธรรม โดยไม่มีค่าตอบแทน โดยมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนที่ตั้งอยู่ในชุมชนใช้เป็นที่ทำการ ติดต่อ ประสานงานและจัดกิจกรรม โดยมีประชาชนเป็น ผู้ประสานงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็น ดำเนินการต่างๆ

ภาพที่ 2.1 การสร้างเครือข่ายยุติธรรมชุมชน (กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2550 : 28)

การสร้างเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเป็นการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมคุณประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานกิจการยุติธรรม กรมสอบสวนคดี พิเศษ โดยมียุติธรรมจังหวัด เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานกับเด็กและเยาวชน

ข้าราชการและประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และปลูกฝังความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า “ยุติธรรมด้านหน้า ประชามีส่วนร่วม”

หน้าที่ของเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ไม่ว่าจะเป็นระดับองค์กร หน่วยงาน หรือ ประชาชนทั่วไป รวมทั้ง เด็กและเยาวชน มีหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรม ด้วยการสร้างและ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ในลักษณะหุ้นส่วนภายในชุมชนทั้งหลาย “เป้าหมายโดยรวม” ของ ยุติธรรมชุมชน คือ การสร้าง (Create) และช่วยเหลือส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งความเป็นธรรม ปลดปล่อย สงบเรียบร้อย และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

โดยเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรม ได้จัดให้มีการอบรมประชาชนที่เป็นสมาชิก เครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย และสิทธิเสรีภาพ บทบาทภารกิจ ต่าง ๆ ของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิด ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายที่ประชาชนควรรู้ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรการและ กลไกการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถจัดทำในชุมชนภายใต้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนหลากหลายตลอดจน ส่งเสริมให้เกิด กระบวนการคิด เกิดการรวมตัวกันในบรรดาสมาชิกจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนขึ้นในชุมชน และ ช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคประชาชนเพื่อช่วยกันพัฒนาความยุติธรรม ต่อต้านความไม่เป็น ธรรมและเสริมสร้างความสงบสุขมั่นคงแก่ชุมชนและประเทศไทยต่อไป

2.7.5 ความเป็นไปได้ของงานยุติธรรมชุมชนในสังคมไทย

งานยุติธรรมเป็นมาตรการทางเลือก (Alternative Justice Measure) หมายความว่า ไม่สามารถใช้ได้ในทุกชุมชนทุกหนแห่งในสังคมไทย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่สามารถเกิดขึ้น เลยในสังคมไทย กระบวนการยุติธรรมชุมชนเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ (วิเชียร วาสนา, 2546 : 18-21)

(1) มีพลเมืองที่เข้มแข็ง ภายนอกถูกใช้คำว่า “Active Citizen” พลเมืองเหล่านี้ เป็นคนที่กระตือรือร้น และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะเสมอองกว่าเรื่องของสังคม ชุมชน หรือส่วนรวมเป็นเรื่องที่ตนต้องเข้าไปมีส่วนรับผิดชอบ ไม่คิดว่าภารกิจใด ๆ ก็ตามต้องเป็น หน้าที่ของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้น คนเหล่านี้ไม่เคยมองมือของเท้าและเรียกร้องให้รัฐทำโน่นทำนี่ แต่จะเรียกร้องสิทธิที่จะทำโน้นทำนี่เพื่อส่วนรวม เป็นพลเมืองที่มีจิตสาธารณะพร้อมที่จะทำงานเพื่อ ส่วนรวม มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะ

(2) มีรัฐที่เชื่อมั่นในศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ภาคประชาสังคม และ ประชาชน การที่รัฐเชื่อมั่นเช่นนี้ ทำให้รัฐพร้อมที่จะเสริมพลังชุมชน ภาคประชาสังคม

ประชาชนให้เข้มแข็ง และพร้อมที่จะลดthon อำนาจของรัฐ จากการเป็นเจ้าของอำนาจมาเป็นผู้ให้บริการ หรือผู้อำนวยความสะดวก

กล่าวได้ว่า งานยุทธิธรรมชุมชนเกิดขึ้นได้เมื่อรัฐยอมลดthon อำนาจของตน มีประชาชนที่เป็นพลเมือง (Active Citizen) และชุมชนเข้มแข็งเพียงพอ หากรัฐไม่ยอมลดthon อำนาจ แต่ประชาชน ชุมชนมีความเข้มแข็ง สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือชุมชนไม่สงบ ใจร้อน หากประชาชน ชุมชนยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ไม่มีจิตสาธารณะ ไม่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่รัฐยอมลดthon อำนาจหน้าที่ ให้ทำหน้าที่ จึงเกิดกลุ่มคนที่มีอำนาจพิเศษขึ้นในชุมชน

2.7.7 บทบาทของเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน

บทบาทของเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน มีความหลากหลายและสามารถแบ่งเป็น หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความสนใจ ของแต่ละบุคคลและความพร้อมของเครือข่ายแต่ละแห่ง อาทิ

(1) บทบาทในการเป็นแนวร่วมของกระทรวงยุทธิธรรมในชุมชนที่จะร่วมมือกับ กระทรวงยุทธิธรรมในการดำเนินกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ที่เป็นการเสริมสร้างความยุทธิธรรม ความเป็น ธรรม และความสงบสุขในชุมชน

(2) บทบาทในการช่วยเหลือคูแลให้คำแนะนำและแก้ปัญหาในเบื้องต้นกับผู้ที่ ถูกกลั่นเมดสิทธิ์และเสรีภพ หรือต้องการคำแนะนำเบื้องต้นทางด้านกฎหมายและกระบวนการ ยุทธิธรรม

(3) บทบาทในการลดข้อพิพาท ความขัดแย้งในชุมชน
 (4) บทบาทในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน
 (5) บทบาทในการแจ้งข่าว แจ้งเบาะแสและให้ความร่วมมือในงานด้านนิติ วิทยาศาสตร์

(6) บทบาทในการเฝ้าระวัง แจ้งข่าว แจ้งเบาะแสทางคดีความหรือการกระทำ ความผิดกฎหมายใดๆ

(7) บทบาทในการให้โอกาส แก้ไข พื้นฟู ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้กระทำผิด
 (8) บทบาทในการให้ความช่วยเหลือคูแลผู้ที่ได้รับความเสียหายและผลกระทบ จากอาชญากรรม

(9) บทบาทในการจัดตั้งและดำเนินการใน “ศูนย์ยุทธิธรรมชุมชน” เพื่อเป็นจุด เชื่อมโยงของหน่วยงานของกระทรวงยุทธิธรรมในพื้นที่

(10) บทบาทอื่นที่เครือข่ายยุทธิธรรมชุมชนร่วมกับกระทรวงยุทธิธรรมเห็น เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของชุมชน

2.7.8 สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ ได้รับนโยบายจากกรมคุณประพุติให้ดำเนินการตามโครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ปัจจุบันมีสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน 1,900 คน มีศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 26 ศูนย์ ซึ่งในพื้นที่ เป้าหมาย มีจำนวนสมาชิก จำนวนทั้งสิ้น 369 คน จากศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 3 ศูนย์ ดังนี้ (กรมคุณประพุติ กระทรวงยุติธรรม, 2550 : 78)

2.7.8.1 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 129 คน

2.7.8.2 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลลุม อำเภอครัวตัน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 107 คน

2.7.8.3 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลเป้า อำเภอบึงบูรพ์ และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์ อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 133 คน

2.8 บทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพันธสัญญาความร่วมมือ

จากการทำงานตามพันธสัญญาความร่วมมือ เมื่อ พ.ศ. 2553 (คู่ภาคผนวก ๑) การดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกิจกรรมงานพัฒนาพุทธนิสัยผู้กระทำการมิผิด (ผู้ด้อยโอกาส) ในชุมชน ระหว่าง สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับชุมชน 4 แห่ง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนองกุง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้า และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ นั้น ให้ร่วมมือกันดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ในกิจกรรมงานพัฒนาพุทธนิสัยด้านการดำเนินงานการอบรมเครือข่าย ยุติธรรมชุมชน ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนและการติดตามดูแลช่วยเหลือส่งเสริมให้ผู้ผ่านการพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการคุณความประพฤติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเครือข่ายและเปิดพื้นที่ในการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาพุทธนิสัยของผู้กระทำการมิผิดในเขตพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ทุกชุมชน รวมทั้งในการส่งเสริมแก่ผู้ผ่านการพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผู้ผ่านการคุณประพุติตามความจำเป็นและส่งต่อไปปั้งหน่ายงานที่เกี่ยวข้องอื่นตามเหมาะสม ในลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง โดยมีข้อตกลงร่วมกันและมอบบทบาทให้กับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามบทบาท ดังนี้

- (1) ด้านการติดตาม สอบส่อง คุณแล
- (2) ด้านการแก้ไขพื้นฟู
- (3) ด้านการรายงานผล
- (4) ด้านการลงเคราะห์

ภายหลังจากการลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับชุมชน 4 แห่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นชุมชนนำร่อง ในการทำงานของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ แต่ละปีมีการวางแผนงานในแผนปฏิบัติประจำปี เพื่อจัดกิจกรรม/โครงการนำร่องพื้นฟูผู้เสพยาเสพติด การฝึกอบรมผู้เข้ารับการพื้นฟู ฝึกอาชีวะและสันติ โครงการปฐมนิเทศและให้คำปรึกษาผู้พื้นฟู เมื่อผู้กระทำผิดได้ผ่านกระบวนการภายในได้กิจกรรมที่สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จัดขึ้นแล้วจะต้องส่งตัวผู้กระทำผิดกลับสู่สังคม พร้อมกันนี้ทางสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จะทำการส่งหนังสือข้อมูลบุคคลที่ผ่านการพื้นฟูผู้กระทำผิด ไปยัง อบต. ซึ่ง อบต. จะทำหน้าที่ประสานงานกับชุมชน ในเรื่องการบริการสังคม สงเคราะห์ผู้กระทำความผิด ให้ชุมชนช่วยสอดส่องคุณแลตามบทบาทหน้าที่ได้รับ และจะต้องรายงานผ่าน อบต. ให้สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่จะพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขและป้องกันอาชญากรรมซึ่งเกิดผลดีโดยทั่วไป

นอกจากนี้ ตามพันธสัญญาความร่วมมือ จะจัดตั้งศูนย์ยุทธิธรรมชุมชนและการติดตามคุณแลช่วยเหลือสังเคราะห์ ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งในการพยายามให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะปัญหาอาชญากรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาและการติดตามที่ชุมชนเข้ามาร่วมดำเนินการ พันธสัญญากับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่มาจากคนในท้องถิ่นและเป็นพ่อบ้านหรือแม่บ้านที่มีเวลาว่าง ในอนาคตมีแนวคิดที่จะขยายงานให้กว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยได้มีการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอาสาสมัครคุณประพฤติ หรือจัดตั้งที่ว่าการอำเภอเป็นจุดรายงานตัว และ อปท. ซึ่งเป็นชุมชนผล

ในระยะที่มีการลงนามความร่วมมือที่ผ่านมา ทำให้สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ พยายามทำงานเชิงรุกมากขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ทำให้สามารถประยัดงบประมาณ สร้างความมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น ไม่ต้องกังวลว่าลูกหลานติดยาเสพติด ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้พัฒนาและเติบโต ได้ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชน ถึงแม้จะพบปัญหาอุปสรรครอบด้าน ปัจจุบันก็ยังคงมุ่งหน้าไปยังตัวที่อย่างจริงจังเพื่อแก้ไขพื้นฟู ช่วยเหลือประเทศองผู้ประสบผิดให้มีกำลังใจเข้มแข็งที่จะเริ่มต้น

ชีวิตใหม่ย่างมีคุณค่า เพื่อก้าวไปสู่จุดหมายความมืออาชีพในการป้องกันสังคม โดยการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชน เพื่อคืนคนดี สู่สังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

2.9 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

การคุณความประพฤติเป็นกระบวนการหนึ่งของระบบงานยุทธิธรรมในการแก้ไขปัญหาสังคมและป้องกันสังคมจากอาชญากรรม การคุณประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่เป็นงานค่อนข้างใหม่ในประเทศไทย ระบบการคุณประพฤติถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกที่กรุงเทพมหานคร โดยจัดตั้งหน่วยระดับกอง สำนักสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม เรียกว่า “สำนักงานคุณประพฤติกิตาจ” เริ่มเปิดทำการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2522 จากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นที่น่าพอใจ

จากนั้นรัฐบาลมีนโยบายขยายงานคุณประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ออกสู่ส่วนภูมิภาค เพราะเดิมเห็นการนำเอารัฐการคุณประพฤติมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร อาจจะไม่เป็นธรรมกับประชาชนที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาค จึงได้กำหนดให้มีการนำระบบคุณประพฤติมาใช้ทั่วประเทศทุกจังหวัด โดยจะเปิดดำเนินการสำนักคุณประพฤติประจำศาลจังหวัดทุกจังหวัด

ในส่วนสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ เปิดดำเนินการครั้งแรกในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2534 เป็นสำนักงานคุณประพฤติส่วนภูมิภาคที่ 36 ที่เปิดดำเนินการโดยสำนักสำนักงานคุณประพฤติกิตาจ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม โดยในช่วงแรกนั้นได้รับความอนุเคราะห์จากศาลจังหวัดศรีสะเกษ ให้ใช้พื้นที่ภายในอาคารศาลจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพฯ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นที่ทำการ ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ได้ย้ายมาสังกัดสำนักงานคุณประพฤติกิตาจ 3 กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ปัจจุบันสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค ซึ่งตรงกับผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ต่อมาปริมาณคดีในความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ได้รับอนุมัติอัตรากำลังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สถานที่เดิมมีความแออัดคับแคบ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จึงย้ายมาตั้งที่ทำการแห่งใหม่เป็นอาคาร 2 ชั้น เลขที่ 350/7 ถนนรัตนวงษ์ ตำบลหนองครอก อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2542 และใช้เป็นที่ทำการมาถึงปัจจุบัน (กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2555 : เว็บไซต์)

วิสัยทัศน์

“เป็นมืออาชีพในการป้องกันสังคม โดยการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้แนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อคืนคนดีสู่สังคม”

อํานาจหน้าที่

สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มีอํานาจหน้าที่ดังนี้

(1) การสืบเสาะพินิจข้ามายและสอดส่องและควบคุมผู้ถูกคุ้มครองตามคำสั่งของศาลจังหวัดศรีสะเกษ ศาลจังหวัดกันทรลักษณ์ ศาลเด็กและเยาวชนและครอบครัว จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 22 อำเภอ

(2) นำบัคฟีนฟูสมรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทยตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย พ.ศ.2545

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2.1 อัตรากำลังของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ (กรมคุณประพุติ กระทรวง
ยุติธรรม, 2555 : เว็บไซต์)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา (คน)			
		ข้าราชการ ราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว
1	ผู้อำนวยการสำนักงาน	1	-	-	-
2	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	1	-	-	-
3	พนักงานคุณประพุติ (ควบคุมและสอดส่อง)	2	5	-	1
4	พนักงานคุณประพุติ (กิจกรรมชุมชน)	2	-	-	2
5	พนักงานคุณประพุติ (สืบเสาะ)	4	2	-	-
6	พนักงานคุณประพุติ (พื้นฟูผู้ด้อยค่าและพิเศษให้ไทย)	2	3	-	-
7	เจ้าหน้าที่พัสดุ	1	-	-	-
8	เจ้าพนักงานธุรการ	-	2	-	2
9	พนักงานพิมพ์คิด	-	2	-	-
10	พนักงานขับรถ	-	2	2	-
11	พนักงานการเงิน	1	1	-	-
12	พนักงานรักษาความปลอดภัย และทำความสะอาด	-	-	-	2
	รวม	14	17	2	7

การกิจ

(1) งานสืบเสาะและพินิจ เป็นการกระบวนการตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำผิด นำมาประมวล วิเคราะห์ จัดทำรายงานเพื่อประกอบคุลยพินิจในการใช้มาตรการลงโทษที่เหมาะสม ต่อผู้กระทำผิดแต่ละราย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ ก่อน การพิจารณาคดีของศาล และหลังการพิจารณาคดีของศาล

(2) งานควบคุมและสอดส่อง เป็นกระบวนการติดตาม ควบคุม ดูแลองค์กรให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้กระทำผิด ภายใต้เงื่อนไขการคุ้มครองประพุติ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดปรับปรุงแก้ไขนิสัยความประพฤติ จนกระทำการกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติและไม่หวนกลับไปกระทำการซ้ำ รวมถึงการส่งเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ

(3) งานพื้นฟูสมรรถภาพผู้ด้อยค่าและพิเศษ ในระบบบังคับนับ้บัด ตาม พ.ร.บ. พื้นฟูสมรรถภาพผู้ด้อยค่าและพิเศษ พ.ศ. 2545 ถือว่าผู้ด้อยค่าและพิเศษเป็นผู้ป่วยมิใช่อาชญากร ต้องได้รับการนับ้บัดรักษาและพื้นฟูสมรรถภาพอย่างทั่วถึง และหากเข้ารับการพื้นฟูสมรรถภาพครบขั้นตอนจน

เลิกยาเสพติดได้เด็ดขาด จะไม่มีการดำเนินคดี และสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ โดยมีการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ

(3.1) ตรวจพิสูจน์ เป็นการแสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริง เพื่อส่งผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ การประมวลข้อเท็จจริงทางกาย จิตใจ และสังคม ว่าผู้รับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดหรือไม่

(3.2) งานพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นการนำบัดการติดยาเสพติดและพื้นฟูสมรรถภาพร่วงการและจิตใจแบบควบคุมและการพื้นฟูแบบไม่ควบคุมตัว

(3.3) งานติดตามผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งจะทำการติดตามผลการพื้นฟู ไปแล้ว เป็นระยะเวลา 1 ปี

(4) งานอาสาสมัครกุญแจประพฤติ เกิดจากแนวคิดในการนำประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและกระบวนการพิจารณาคดีของศาล รวมถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

(5) งานเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เป็นการให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การระงับข้อพิพาทในชุมชนการร่วมมือในด้านต่างๆ ที่นำมาไปสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือสงเคราะห์ และรับผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้ง “ศูนย์ยุติธรรมชุมชน” ซึ่งเป็นการรวมตัวของภาคประชาชน ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เสริมสร้างความยุติธรรมและความสงบสุขในชุมชน

(6) งานแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด เป็นส่วนหนึ่งของงานควบคุมและสอดส่อง โดยใช้วิธีที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้ผู้ถูกคุกคามประพฤติได้กลับคนเป็นพลเมืองดี ปรับทัศนคติ สร้างจิตสำนึกที่ดี โดยวิธีการหลักๆ ที่นำมาใช้ในการแก้ไขพื้นฟู ได้แก่ การใช้วิธีการทำงานจิตวิทยา เช่น การให้คำปรึกษา การอบรมให้ความรู้ เป็นต้น

(7) งานสังเคราะห์ผู้กระทำผิด เป็นการช่วยเหลือและส่งเคราะห์ผู้กระทำผิดที่อยู่ในความคุ้มครองของกรมคุณธรรมประพฤติ โดยมีบริการให้การสังเคราะห์ เช่น การประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ การสังเคราะห์ค้ายังชีพ เป็นต้น

(8) งานบริการสังคม คือการที่ศาลกำหนดให้ผู้กระทำผิดในคดีอาญาต้องทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือผู้เสียหาย โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนภายใต้ความยินยอมหรือคำร้องขอทำงานงานบริการสังคมของผู้กระทำผิด

(9) งานบริการสังคมแทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 เป็นทางเลือกสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกศาลพิพากษายังโทษปรับไม่เกิน 80,000 บาท แต่ไม่มีเงินพ犹ชำระ

ค่าปรับ โดยผู้ดองโทยปรับนั้นต้องไม่ใช่นิตบุคคล สามารถขึ้นค่าร้องขอต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษา คดีเพื่อขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับได้

ในส่วนของการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดและพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทยตาม พ.ร.บ.พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย พ.ศ. 2545 ปัจจุบันสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มีผู้กระทำการผิดที่อยู่ในระหว่างการคุณความประพฤติ ดังนี้

- (1) ผู้ถูกคุณประพฤติ ที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน 1,800 คน
- (2) ผู้ถูกคุณประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 500 นาท
- (3) ผู้ถูกคุณความประพฤติที่ได้รับวันลดต้องโทย/จำคุก จำนวน 500 คน
- (4) ผู้ถูกคุณความประพฤติ ได้รับการพักโทย จำคุก จำนวน 246 คน
- (5) ผู้เข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย จำนวน 1,200 นาท

ส่วนผู้กระทำการผิดที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย มีจำนวนทั้งสิ้น 127 คน จากข้อมูล สถิติประจำเดือนพฤษภาคม 2555 ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ รายละเอียดดังนี้

- (1) ตำบลหนองกรุง อําเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ มีผู้ถูกคุณความประพฤติทุก ภารกิจ จำนวน 8 คน ผู้เข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดให้ไทย จำนวน 26 คน
- (2) ตำบลตูม อําเภอศรีรัตน์ จังหวัดศรีสะเกษ มีผู้ถูกคุณความประพฤติทุกภารกิจ จำนวน 26 คน มีผู้เข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย จำนวน 15 คน
- (3) ตำบลเป้า อําเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีผู้ถูกคุณความประพฤติทุกภารกิจ จำนวน 20 คน มีผู้เข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย จำนวน 17 คน
- (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ อําเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีผู้ถูกคุณความประพฤติทุก ภารกิจ จำนวน 12 คน มีผู้เข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ไทย จำนวน 3 คน

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเสริฐ อินทรัตน์ (2549) ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของเครือข่ายชุมชนในการ แก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการผิดในเขตพื้นที่ภาค 5 กรณีคุณประพฤติกระร่วงบุติธรรมที่มีและไม่มีโครงการ ประสานเครือข่ายชุมชนในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการผิด พ布ว่า การแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการผิดที่มี โครงการประสานเครือข่ายชุมชนในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการผิด มีบทบาทในการช่วยเหลือป้องกัน อาชญากรรมในชุมชน ผู้ระหว่างการกระทำการผิดกฎหมายในคดีต่างๆ ช่วยสอดส่อง ผู้ระหว่าง และตักเตือน สูงกว่าแบบไม่มีโครงการประสานเครือข่ายชุมชน

วิเชียร วาสนา (2546) ได้ศึกษาระบบงานและกระบวนการคุณประพฤติพิบว่าการ ดำเนินงานในรูปของศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุณประพฤติกระร่วงบุติธรรมจึงเป็นอีกส่วน

หนึ่งของการพัฒนาองค์กรอาสาสมัครคุณประพฤติให้มีความเข้มแข็งและมีพลังในการช่วยสร้างสรรค์ความสามัคคีและให้การประสานงานระหว่างอาสาสมัครคุณประพฤติมีเอกภาพและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อการแก้ไขปัญหามหาภัยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ประยุกต์เวลาประยุกต์ทรัพยากรและให้การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับอาสาสมัครคุณประพฤติตลอดช่วงชุมชนและประชาชนในพื้นที่มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

รพีพร คงทอง (2546) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหามหาภัยในชุมชน ผลกระทบต่อการศึกษา : กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุณประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษากระบวนการแก้ไขปัญหามหาภัยในชุมชน พนบฯ อาสาสมัครคุณประพฤติมีความคิดเห็นในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านการคัดเลือกสรรหาในประเด็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกอาสาสมัครคุณประพฤติในปัจจุบันมีความเหมาะสมดี ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขปัญหามหาภัยมีการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุณประพฤติ มีปัญหาอุปสรรคมาก ด้านการบริหารงานและการวางแผนในประเด็นอัตรากำลังมีน้อย จนประมาณน้อยทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ หากการประสานความร่วมมือจากองค์กรภายในและภายนอกรวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในส่วนพนักงานคุณประพฤติ พนบฯ มีปัญหาอุปสรรคด้านความรู้ในประเด็นการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคมากในการดำเนินงานกระบวนการแก้ไขปัญหามหาภัย เรื่องyanพาหนะ ค่าใช้จ่าย และปัญหาส่วนตัวของอาสาสมัครคุณประพฤติทำให้ไม่สามารถออกไปปฏิบัติงานได้ และมีปัญหา เช่นเดียวกับอาสาสมัครคุณประพฤติในประเด็น อัตรากำลังและงบประมาณ และพบว่าผู้ถูกคุณความประพฤติมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความรู้ในการปฏิบัติงานและกระบวนการแก้ไขปัญหามหาภัยในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาท ของอาสาสมัครคุณประพฤติให้มีประสิทธิภาพหน่วยงานจะต้องดำเนินการพัฒนาด้านการบริหาร จัดการ ทั้งด้านคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการในลักษณะ บูรณาการแผนงาน โครงการทรัพยากรต่างๆ มีการดำเนินการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุณประพฤติ มีประสิทธิภาพภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

สุนันทา สิริคุณวุฒิ (2543) ได้ทำการศึกษาทัศนะของอาสาสมัครคุณประพฤติต่อการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครคุณประพฤติกระทรวงยุติธรรมศึกษาเฉพาะกรณี : อาสาสมัครคุณประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครฯ พบว่าจากการที่กระทรวงยุติธรรมได้เลื่อนเห็นความสำคัญของการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเองจึงได้จัดตั้งโครงการอาสาสมัครคุณประพฤติขึ้นเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญห

ผู้อุทกคุณความประพฤติและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสังคมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการที่ผู้ศึกษาสนใจศึกษาทำให้ทราบผลการศึกษาด้านความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชนว่าอาสาสมัครคุณประพฤติมีความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชนเป็นอย่างดีด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุณประพฤติพบว่าส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่เกิดจากความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถในการยอมรับจากคนในชุมชนต้องการนำความรู้ความสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์โดยมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม

นานิตย์ วาจاشัตย์ (2542) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุณประพฤติกรณาราชทัณฑ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรื่องจำกัดของหัวด้อครรษานีผลการศึกษาพบว่าการที่ผู้ศึกษาสนใจเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุณประพฤติ” โดยใช้บทบาทของสังคมสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องช่วยในการปรับปรุงบุคลเหล่านั้นทำให้ผู้กระทำผิดสามารถอยู่ร่วมกับสังคมปฏิบัติหน้าที่ใช้ชีวิตประจำวันได้จากการศึกษาปรากฏว่าด้านการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครคุณประพฤติได้รับความประทับใจมากที่สุดเป็นกันเองจากการตรวจสอบบันทึกความประพฤติสามารถพูดคุยกับคำปรึกษาแนะนำนักศึกษาด้านความประพฤติได้เป็นอย่างดีส่วนปัญหาที่พบอาสาสมัครคุณประพฤติบางคนไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่และขาดข้อมูลที่เป็นจริงเนื่องจากเพื่อนบ้านไม่ยอมให้ข้อมูลที่แท้จริงแต่อย่างไรก็ตามอาสาสมัครคุณประพฤติก็มีจิตใจที่เสียสละต้องการปกป้องท้องถิ่นให้ปราศจากอาชญากรรม

ขับวัฒน์ ร่างเล็ก (2539) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติกรุงเทพมหานครโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยและระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุณประพฤติกรุงเทพมหานครโดยศึกษาจากพนักงานคุณประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าอาสาสมัครคุณประพฤติมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติด้านคดีและด้านกิจกรรมและภาพรวมทั้ง 2 ด้านในระดับสูงสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครคุณประพฤติซึ่งประกอบด้วยอาชญากรรมที่ได้และระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครคุณประพฤติไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติกรุงเทพมหานครส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมคุณประพฤติซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาอาสาสมัครคุณประพฤติ (ได้แก่การอบรมสัมมนาการประชุมการศึกษาคุณงาน) การได้รับข่าวสารการมีสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่การมอบหมายงานและจัดให้มีสวัสดิการและศิทธิประโยชน์ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนการได้รับข่าวสารและการมอบหมายงานไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติกรุงเทพมหานคร

2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเป็นการวิจัย R 2 R (Routine to Research) ซึ่งเป็นการพัฒนางานที่ทำเป็นประจำให้เป็นผลงานงานวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

2.11.1 บทบาทชุมชนและองค์กรปักร่องส่วนห้องถิน ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีดังนี้

2.11.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุณประพฤติ

2.11.1.2 แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรื่องจำ

2.11.1.3 แนวคิดการคุณประพฤติกับกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู

2.11.1.4 บทบาทของชุมชนและองค์กรปักร่องส่วนห้องถินตามพันธะสัญญา
ความร่วมมือ

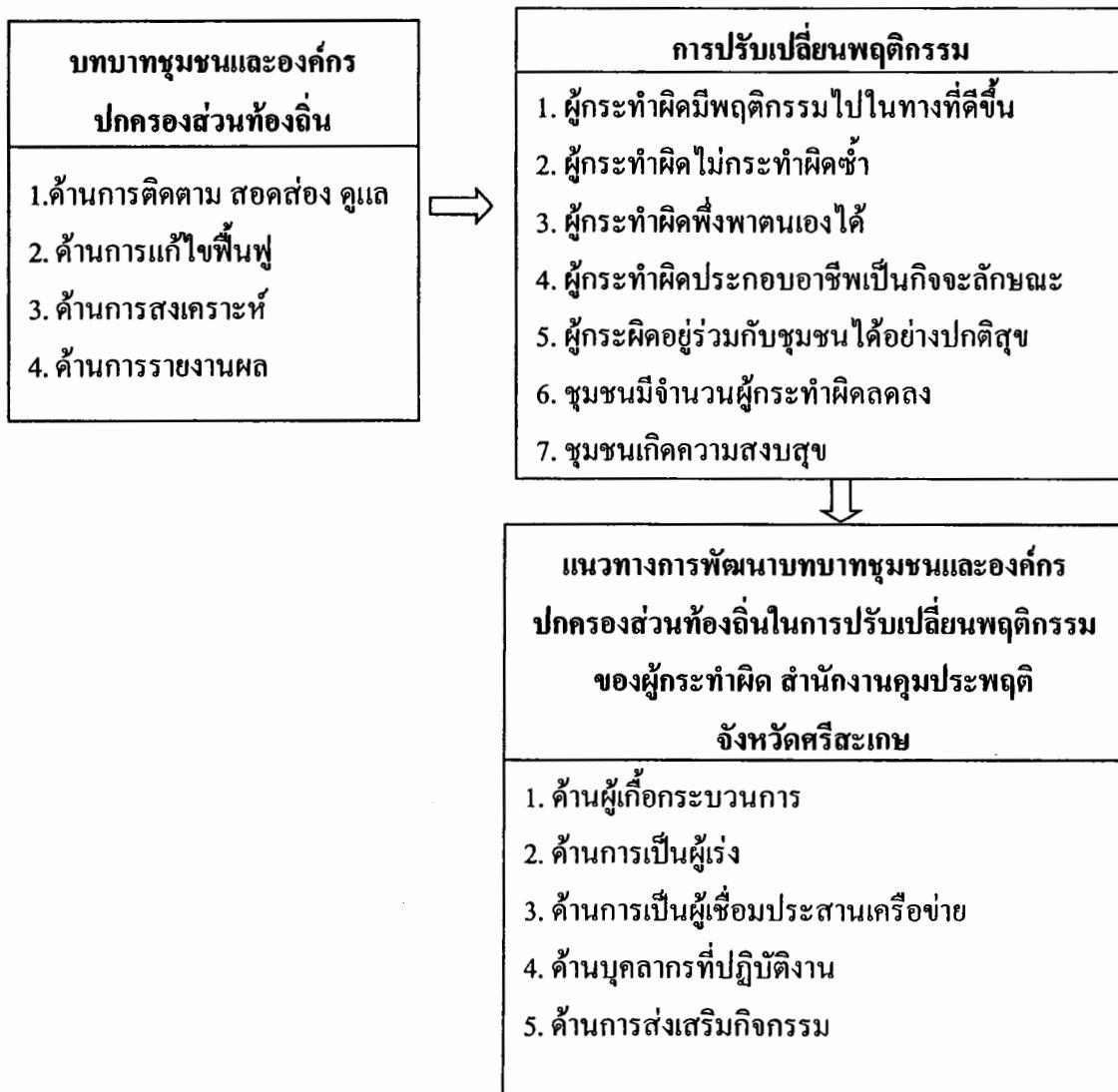
2.11.2 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎี คือ แนวคิด
เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2.11.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปักร่องส่วนห้องถิน ใน การ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด และทฤษฎี ดังนี้

2.11.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.11.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.11.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน
รายละเอียดปรากฏตามกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการทดลองทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเป็นการวิจัย R 2 R (Routine to Research) ซึ่งเป็นการพัฒนางานที่ทำเป็นประจำให้เป็นผลงานงานวิจัย เพื่อศึกษาบทบาทชุมชนและองค์กรปัจกรองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด การเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากผลการศึกษาการดำเนินงานของชุมชนและองค์กรปัจกรองส่วนท้องถิ่น และปัญหา แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปัจกรองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ซึ่งมีรายละเอียดข้อตอนคำแนะนำดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือวัด
- 3.4 การเก็บรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.1.1 ประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) อบต.หนองกุง อำเภอโนนคูณ (2) อบต.ตูน อำเภอศรีรัตน์ (3) อบต.เป้า อำเภอบึงบูรพ์ (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 369 คน

3.1.1.2 ข้าราชการ พนักงาน ที่รับผิดชอบในงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิดในชุมชนจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) อบต.หนองกุง อำเภอโนนคูณ (2) อบต.ตูน อำเภอศรีรัตน์ (3) อบต.เป้า อำเภอบึงบูรพ์ (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษในชุมชนและองค์กรปัจกรองส่วนท้องถิ่นที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือ

กับสำนักงานคุณภาพดิจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 369 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และสูตรแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร Yamane (บุญใจ ศรีสติตราภรณ์, 2547 : 207)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดกลุ่มประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดได้ที่ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{369}{1 + 369(0.05)^2}$$

$$= 191.93$$

กลุ่มตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายศูนย์ยุทธิธรรมชุมชน จำนวน 192 คน

3.1.2.2 ข้าราชการ พนักงาน ที่รับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิดในชุมชนจำนวนแห่งละ 3 คน จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 12 คน

3.1.2.3 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 204 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งใช้แบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชนและกลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแต่ละชุดแบบสอบถาม ได้แบ่งส่วนออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณภาพดิจังหวัดศรีสะเกษเป็นคำถามแบบปลายปิด ลักษณะเป็นการวัดการปฏิบัติ 2 ระดับ

ตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบปลายปิด ลักษณะเป็นมาตรการแบบ Likert's Scale วัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3 การสร้างเครื่องมือวัด

การสร้างเครื่องมือวัดในงานวิจัยครั้งนี้ มีหลักในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

3.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา

3.3.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและจำนวนภาษาของข้อคำถาม มีการดำเนินการออกแบบของข้อคำถามว่าควรใช้ลักษณะหรือรูปแบบใดจึงเหมาะสม และต้องคำนึงถึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากการกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและรูปแบบของข้อคำถามแล้ว จะดำเนินการออกแบบแบบสอบถามฉบับโครงร่างให้เป็นหมวดหมู่เป็นไปตามโครงสร้างที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว และนอกจากนั้น มีการกำหนดจำนวนภาษาหรือถ้อยคำที่ต้องใช้ในแบบสอบถามให้เหมาะสมและเข้าใจง่าย

3.3.3 สร้างข้อคำถามของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติจากตัวเรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างคำถามให้ครอบคลุม

3.3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ พร้อมนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาในเบื้องต้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.5 จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try Out) ตามกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เมื่อต่ำกว่า 30 ตัวอย่าง การทำ Try Out ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการวิจัย เพราะถ้ามีสิ่งใดผิดพลาดไป ยังสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทัน

3.3.6 หากคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลอง มาลงรหัสเพื่อคำนวณหาคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งสามารถทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือด้วยวิธีแอลฟ์ฟารอนบาก (α - Cronbach) โดยรวม ได้ค่าความเชื่อถือเท่ากับ .957 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือ มีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาใช้ได้ ($\alpha \geq 0.8$ ขึ้นไป ถือว่าดี) (บุญใจ ศรีสติวนาราภรณ์, 2547 : 254-255)

3.3.7 ผลจากการ Try Out นำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด

3.3.8 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้ผ่านการหาคุณภาพของแบบสอบถามจากการ Try Out และข้อแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้จริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.4.1 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน จำนวน 12 คน มาจากองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น ละ 3 ดังนี้

3.4.1.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ นายกเทศมนตรี

3.4.1.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ปลัดเทศบาล

3.4.1.3 พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามพันธะสัญญาความร่วมมือ

3.4.2 ประสานกับผู้นำชุมชน เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยระบุคุณสมบัติกลุ่มต่างๆ ในเขตตำบล อบต.หนองกุง จำกอโนนคูณ (2) อบต.ตูม จำกอครีตัน (3) อบต.เมือง จำกอบึงบูรพ์ (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.4.2.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

3.4.2.2 คณะกรรมการเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน

3.4.2.3 สมาชิกเครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน

จากนั้นระบุลำดับกลุ่ม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ 1 ไปถึงกลุ่มที่ 3 จนกว่าจะได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้นำชุมชน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)			
		กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการ เครือข่าย ยุติธรรม ชุมชน	สมาชิก เครือข่าย ยุติธรรม ชุมชน	รวม
1	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง	18	30	6	54
2	องค์การบริหารส่วนตำบลล้อม	11	30	6	47
3	องค์การบริหารส่วนตำบลเป้าะ	16	30	6	52
4	เทศบาลตำบลบึงบูรพ์	9	0	30	39
	รวม	54	90	48	192

3.4.3 รวมรวมแบบสอบถาม

3.4.4 หากได้รับข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หรือไม่สมบูรณ์ จะต้องทำการเก็บรวมรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) เพื่อสนับสนุนข้อมูลที่เก็บรวมรวมในเชิงปริมาณ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามของงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดระดับและแปลความ โดยมีการวัดค่าระดับ ด้วยการใช้สูตรคำนวณหากว่างอัตราภาคชัน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรคำนวณของระดับชั้น = 0.80 ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความความคิดเห็น
4.21 – 5.00	คีมาก
3.41 – 4.20	ดี

2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการทบทวนที่ 5 ข้อเสนอแนะใช้วิธีการสร้างข้อสรุปโดยการจำแนกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อศึกษา (1) บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชน (2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด (3) เปรียบเทียบบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดและ (4) ปัญหา แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายบุตรธรรมชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) อบต.หนองกุง อำเภอโนนคูณ (2) อบต.ดูน อำเภอศรีรัตน์ (3) อบต.เป้า อำเภอเบنجบูรพ์ (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพุติ จังหวัดศรีสะเกษ พบร่วม จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 204 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศ ชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 87.25 และเพศ หญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 48.3 ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 40.69 รองลงมาคือ อายุในช่วงระหว่าง ระหว่าง 51-60 ปีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.59, มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.16, และอนุปริญญา/ปวส.จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.86 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพ แต่งงาน และอยู่ด้วยกัน จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 92.65 รองลงมาคือ มีสถานภาพ หม้าย/หัวร้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.98

อาชีพ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพ เกษตรกร จำนวนเท่ากัน เท่ากับ 169 คน คิดเป็นร้อยละ 82.84 รองลงมาคือ มีอาชีพ รับราชการ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.86

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 55.39 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 5,001 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04, 10,001-15,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82

สถานภาพ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพเป็น สามชิกเครื่อง่ายยุติธรรม จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 81.37 รองลงมาคือ มีสถานภาพ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 และเป็นรับราชการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

พื้นที่ปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานของ อบต.หนองกุง อำเภอ โนนคูณ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 26.47 และอบต.ตูน อำเภอศรีรัตน์ และอบต.เป้า อำเภอบึงบูรพ์ จำนวนพื้นที่ละ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์ อำเภอบึงบูรพ์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ตามลำดับรายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
1. เพศ		
ชาย	178	87.25
หญิง	26	12.75
2. ช่วงอายุ		
น้อยกว่า/เท่ากับ 30 ปี	0	0.00
ระหว่าง 31-40 ปี	46	22.25
ระหว่าง 41-50 ปี	83	40.69
ระหว่าง 51-60 ปี	60	29.41
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	12	5.88
ไม่ระบุ	3	1.47
อายุเฉลี่ย 48.3 ปี		
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	90	44.12
มัธยมศึกษาตอนต้น	35	17.16
มัธยมศึกษาตอนปลาย	42	20.59
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	12	5.88
อนุปริญญา/ปวส.	14	6.86
ปริญญาตรี	9	4.41
ไม่ระบุ	2	0.98
4. สถานภาพ		
โสด	0	0.00
แต่งงาน และอยู่ด้วยกัน	189	92.65
แต่งงาน แต่แยกกันอยู่	0	0.00
หย่าร้าง/หม้าย	2	0.98
ไม่ระบุ	16	7.73

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
5. อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	0	0.00
เกษตรกร	169	82.84
รับจ้าง	5	2.45
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	8	3.92
รับราชการ	14	6.86
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	1	0.49
รัฐวิสาหกิจ	0	0.00
อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน	1	0.48
ไม่ระบุ	6	2.94
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	0	0.00
น้อยกว่า 5,001 บาท	47	23.04
5,001-10,000 บาท	113	55.39
10,001-15,000 บาท	18	8.82
15,001-20,000 บาท	10	4.90
25,001-25,000 บาท	9	4.41
มากกว่า 25,000 บาท	2	0.98
ไม่ระบุ	5	2.45
7. สถานภาพ ชุมชน		
1) สมาชิกเครือข่ายชุมชน	166	81.37
2) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	26	12.75
สถานภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศมนตรี	4	1.96
2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	4	1.96

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
3) ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามโครงการส่วนร่วมของหนูน้ำ, ชุมชน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนกิจกรรมงานพัฒนาพุทธนิสัยกระทำผิดในชุมชน	4	1.96
8. พื้นที่ปฏิบัติงาน		
อบต.หนองกุง อำเภอโนนคุณ	54	26.47
อบต.ตูม อำเภอศรีตันตะ	51	25.00
อบต.เป้าะ อำเภอปีบงบูรพ์	51	25.00
เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ อำเภอปีบงบูรพ์	48	23.53

4.2 บทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ

4.2.1 ด้านการติดตาม สอดส่องคุ้มครองผู้กระทำผิด

4.2.1.1 ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการติดตาม สอดส่องคุ้มครองผู้กระทำผิด โดยที่การได้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากบุคคลในครอบครัวหรือญาติ และการได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 98.9 และการออกໄປติดตามสอดส่องผู้กระทำผิด การได้ออกเยี่ยมเชื่อนบ้านผู้กระทำผิดและการได้ตักเตือนผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด จำนวน 186 คน ร้อยละ 98.4 ตามลำดับ

4.2.1.2 อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการติดตาม สอดส่องคุ้มครองผู้กระทำผิด โดยที่มีการออกໄປติดตาม สอดส่อง ผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ การได้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากบุคคลในครอบครัวหรือญาติ และการได้ตักเตือนผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7

4.2.2 ด้านการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิด

4.2.2.1 ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิด โดยที่ การเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 98.4 รองลงมาคือ การได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้กระทำผิดและครอบครัว จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 96.8

4.2.2.2 อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิด โดยที่มีการได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้กระทำผิดและครอบครัว และการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ การได้จัดให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคม/งานสาธารณูปโภชน์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7

4.2.3 ด้านการส่งเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด

4.2.3.1 ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการส่งเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด โดยที่ ให้การส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 97.9 รองลงมาคือ การได้ให้การส่งเคราะห์ด้านการฝึกอาชีพแก่ผู้กระทำผิด และการได้ให้การส่งเคราะห์ด้านการทำงานท่าแก่ผู้กระทำผิด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1

4.2.3.2 อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการส่งเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด โดยที่ มีการให้การส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด มากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมาคือ การได้ให้การส่งเคราะห์ด้านการฝึกอาชีพแก่ผู้กระทำผิด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3

4.2.4 ด้านการรายงานผล

4.2.4.1 ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการรายงานผล โดยที่ มีการได้รายงานผลการจัดกิจกรรมแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 98.9 รองลงมาคือ มีการได้รายงานพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 97.9

4.2.4.2 อปท. มีการปฏิบัติงานในการรายงานผล โดยที่ การได้รายงานพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และการได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมาคือ การได้รายงานผลการจัดกิจกรรมแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และการได้รายงานการช่วยเหลือสังเคราะห์ ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

**ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตามบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณภาพดีจังหวัดศรีสะเกษ**

บทบาทชุมชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด	ชุมชน (N=192)		อปท. (N=12)		รวม (N=204)		
	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	รวม (คน) (ร้อยละ)
ต้านการติดตาม สอดส่อง ดูแลผู้กระทำผิด							
1 การออกไปติดตาม สอดส่อง ผู้กระทำผิด	186 (98.40)	6 (1.60)	12 (100.0)	0 (0.00)	198 (97.06)	6 (2.94)	204 (100.00)
2 การได้ออกเยี่ยมเยือนบ้าน ผู้กระทำผิด	186 (98.40)	6 (1.60)	10 (83.3)	2 (16.70)	196 (96.08)	8 (3.92)	204 (100.00)
3 การได้สอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้กระทำผิด จากบุคคลในครอบครัวหรือ ญาติ	187 (98.90)	5 (1.10)	11 (91.7)	1 (8.30)	198 (97.06)	6 (2.94)	204 (100.00)
4 การได้สอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้กระทำผิด จากเพื่อนบ้าน	185 (97.90)	7 (2.10)	10 (83.3)	2 (16.70)	195 (95.59)	9 (4.41)	204 (100.00)
5 การได้ตักเตือนผู้กระทำผิด ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ กำหนด	186 (98.40)	6 (1.60)	11 (91.7)	1 (8.30)	197 (96.57)	7 (3.43)	204 (100.00)
6 การได้เฝ้าระวังการกระทำ ผิดซ้ำของผู้กระทำผิด	187 (98.90)	5 (1.10)	10 (83.3)	2 (16.70)	197 (96.57)	7 (3.43)	204 (100.00)
ต้านการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิด							
7 การได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้กระทำผิดและครอบครัว	183 (96.80)	9 (3.20)	12 (100.0)	0 (0.00)	189 (92.65)	15 (7.35)	204 (100.00)
8 การได้จัดให้ผู้กระทำผิด ทำงานบริการสังคม/งาน สาธารณประโยชน์	88 (46.60)	104 (53.40)	11 (91.70)	1 (8.30)	99 (48.53)	105 (51.47)	204 (100.00)
9 การได้เข้ากิจกรรมอบรม ธรรมะให้แก่ผู้กระทำผิด	69 (36.50)	123 (63.50)	9 (75.00)	3 (25.00)	78 (38.24)	126 (61.76)	204 (100.00)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตามบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)

บทบาทชุมชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด	ชุมชน (N=192)		อปท. (N=12)		รวม (N=204)		
	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	รวม (คน)
10 การได้จัดกิจกรรมการ บรรพชา/อุปสมบทให้กับ ผู้กระทำผิด	85 (45.00)	107 (55.00)	6 (50.00)	6 (50.00)	91 (44.61)	113 (55.39)	204 (100.00)
11 การได้พื้นฟูด้านร่างกาย และจิตใจให้ผู้กระทำผิด	178 (94.20)	14 (5.80)	10 (83.3)	2 (16.70)	188 (92.16)	16 (7.84)	204 (100.00)
12 การเสนอแนะวิธีแก้ไข ปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด	186 (98.40)	6 (1.60)	12 (100.0)	0 (0.00)	192 (94.12)	12 (5.88)	204 (100.00)
13 การได้จัดกิจกรรมส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้กระทำผิดและครอบครัว ครอบครัว	166 (87.80)	26 (12.20)	7 (58.30)	5 (41.70)	173 (84.80)	31 (15.20)	204 (100.00)
14 การได้จัดกิจกรรมการ ตระหนักและการคุณค่าของ ตนเอง	129 (68.30)	63 (31.70)	9 (75.00)	3 (25.00)	138 (67.65)	66 (32.35)	204 (100.00)
15 การได้จัดกิจกรรมอบรม ความรู้ เช่น กฎหมาย เบื้องต้น ในชีวิตประจำวัน	123 (65.10)	69 (34.90)	10 (83.30)	2 (16.70)	133 (65.20)	71 (34.8)	204 (100.00)
ด้านการลงเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด							
16 การได้ให้การลงเคราะห์ด้าน การศึกษาแก่ผู้กระทำผิด	174 (92.10)	18 (7.90)	6 (50.00)	6 (50.00)	180 (88.24)	24 (11.76)	204 (100.00)
17 การได้ให้การลงเคราะห์ด้าน การฝึกอาชีพแก่ผู้กระทำผิด	176 (93.10)	16 (6.90)	7 (58.30)	5 (41.70)	183 (89.71)	21 (10.29)	204 (100.00)
18 การได้ให้การลงเคราะห์ ด้านเงินทุนในการประกอบ อาชีพแก่ผู้กระทำผิด	86 (45.50)	106 (54.50)	5 (41.70)	7 (58.30)	91 (44.61)	113 (55.39)	204 (100.00)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตามบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพุตจังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)

บทบาทชุมชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด	ชุมชน (N=192)		อปท. (N=12)		รวม (N=204)		
	จำนวน	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	จำนวน	จำนวนไม่ ปฏิบัติ (คน) (ร้อยละ)	รวม (คน) (ร้อยละ)
	ปฏิบัติ (คน)	(ร้อยละ)	ปฏิบัติ (คน)	(ร้อยละ)	ปฏิบัติ (คน)	(ร้อยละ)	
19 การให้การส่งต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพ ปัญหาของผู้กระทำผิด	185 (97.90)	7 (2.10)	11 (91.70)	1 (8.30)	196 (96.08)	8 (3.92)	204 (100.00)
20 การได้ให้การลงเคราะห์ค่า บัตรพากผู้กระทำผิด	55 (29.10)	137 (70.90)	5 (41.70)	7 (58.30)	60 (29.41)	144 (70.59)	204 (100.00)
21 การได้ให้การลงเคราะห์ค้าน การทำงานทำแก่ผู้กระทำผิด	176 (93.10)	16 (6.90)	6 (50.0)	6 (50.00)	182 (89.22)	22 (10.78)	204 (100.00)
ด้านการรายงานผล							
22 การได้รายงานผลการจัด กิจกรรมแก่ไขพื้นที่ผู้กระทำ ผิดให้กับ สนง.คุณประพุต จังหวัดศรีสะเกษ	187 (98.90)	5 (1.10)	10 (83.30)	2 (16.70)	197 (96.57)	7 (3.43)	204 (100.00)
23 การได้รายงานผลติกรรม ของผู้กระทำผิดให้กับ สนง. ประพุตจังหวัดศรีสะเกษ	185 (97.90)	7 (2.10)	11 (91.70)	1 (8.30)	196 (96.08)	8 (3.92)	204 (100.00)
24 การได้รายงานการช่วยเหลือ ลงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กับ สนง.คุณประพุตจังหวัดศรี สะเกษ	184 (97.40)	8 (2.60)	10 (83.30)	2 (16.70)	194 (95.10)	10 (4.90)	204 (100.00)
25 การได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับ ที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อมของผู้กระทำ ผิดให้กับสำนักงานคุณ ประพุตจังหวัดศรีสะเกษ	179 (94.70)	13 (5.30)	11 (91.70)	181 (8.30)	190 (93.14)	14 (6.86)	204 (100.00)

4.3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ผลการวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด พบว่า โดยภาพรวมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีระดับความการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางดี โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 โดยที่ ชุมชนเกิดความสงบสุข มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก และส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ ค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 อยู่ในระดับดี

ชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยรวม อยู่ ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 โดยที่ชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ชุมชนเกิดความสงบสุข มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 รองลงมาคือ ชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง ค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 ผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข ค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 ผู้กระทำผิดพึงพาคนเองได้ ค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ได้แก่ ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดชำนาญ ค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 และผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 4.3

อปท. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยรวม อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 โดยที่ อปท. มีความคิดเห็นในระดับดีทุกประเด็น โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข และ ชุมชนเกิดความสงบสุข มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 และ 0.85 รองลงมาคือ ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดชำนาญ และชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง ค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 และ 0.85 ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นค่าเฉลี่ย 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ผู้กระทำผิดพึงพาคนเองได้ ค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ประเด็น	ชุมชน			อปท.			เฉลี่ย		
	Mean	SD	แม่นผล	Mean	SD	แม่นผล	Mean	SD	แม่นผล
1 ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	4.16	0.54	ดี	3.92	0.51	ดี	4.04	0.53	ดี
2 ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดซ้ำ	4.20	0.78	ดี	4.00	0.74	ดี	4.10	0.76	ดี
3 ผู้กระทำผิดพึงพาคนเองได้	4.26	0.79	ค่อนข้างมาก	3.83	0.83	ดี	4.05	0.81	ดี
4 ผู้กระทำผิดประกอนอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ	4.25	0.79	ค่อนข้างมาก	3.75	0.87	ดี	4.00	0.83	ดี
5 ผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข	4.34	0.72	ค่อนข้างมาก	4.08	0.51	ดี	4.21	0.62	ค่อนข้างมาก
6 ชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง	4.46	0.72	ค่อนข้างมาก	4.00	0.85	ดี	4.23	0.79	ค่อนข้างมาก
7 ชุมชนเกิดความสงบสุข	4.60	0.60	ค่อนข้างมาก	4.08	0.67	ดี	4.34	0.63	ค่อนข้างมาก
เฉลี่ย	4.32	0.71	ค่อนข้างมาก	3.95	0.71	ดี	4.14	0.71	ดี

4.4 แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่า

4.4.1 ชุมชนและอปท. มีแนวทางพัฒนาบทบาทในด้านผู้เกี่ยวกับกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทุกประเด็น โดยเห็นว่า การช่วยเหลือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษให้บรรลุนิติร่วมกัน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 และ การใช้กระบวนการการกลุ่ม เพื่อให้ผู้ถูกคุณประพฤติได้

รู้จักสำรวจตนเอง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านตนเองอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 ตามลำดับ

หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่ำมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

4.4.2 ชุมชนและ อปท. มีแนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการเป็นผู้ร่วงโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ทุกประเด็น โดยเห็นว่า การชูงใจคนในสังคมให้ร่วงปฏิบัติงานคุณประพฤติกับชุมชน/อปท. ได้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 รองลงมาคือ การทำความเข้าใจในข้อตกลงที่ได้รับมอบหมายในงานคุณประพฤติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 และ การเข้าร่วมประชุม/ชี้แจง และถอยสนับสนุน/ผักดันงานคุณประพฤติ ร่วงกันกับคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.53 ตามลำดับ

หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่ำมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

4.4.3 ชุมชนและอปท. มีแนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่าย อยู่ในระดับดี ทุกประเด็น โดยเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการทำงาน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 รองลงมาคือ การติดต่อ ประสานงานกับกลุ่มต่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 และ การประสานความร่วมมือ/ขอความช่วยเหลือ ในปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากองค์กรภายนอกและภายใน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 ตามลำดับ

หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่ำมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

4.4.4 ชุมชนและอปท. มีแนวทางพัฒนาบทบาทในด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี โดยเห็นว่า สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ เปิดโอกาสให้ชุมชน/อปท. ได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.70 ซึ่งชุมชน มีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำมาก รองลงมาคือ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานเสนอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.73 สำนักงานคุณประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ ได้รับความสำคัญ รวดเร็ว และเป็นกันเองในการติดต่อประสานงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.72 อยู่ในระดับต่ำมาก และสำนักงานคุณประพฤติ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน/อปท. มีความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูและ

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 อยู่ระดับดี ตามลำดับ

หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ค่อนข้างมาก ยกเว้น ประเด็น สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน/อปท. มีความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขพื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด อยู่ในระดับดี ซึ่งโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

4.4.5 ชุมชนและอปท. มีแนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการส่งเสริมกิจกรรมอยู่ในระดับค่อนข้างมากคือ การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.77 รองลงมาคือ การให้ผู้กระทำผิดและบุคคลใกล้ชิดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68, อยู่ในระดับดี ได้แก่การได้นำความรู้จากการอบรม อบรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแก้ไขพื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.73 และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคุณประพุติจัดขึ้นเพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้ถูกคุณความประพฤติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 ตามลำดับ

หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ค่อนข้างมาก ยกเว้น ประเด็น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคุณประพุติจัดขึ้นเพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้ถูกคุณความประพฤติ อยู่ในระดับดี ซึ่งโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี เกือบทุกประเด็นยกเว้น การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ระดับค่อนข้าง รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

**ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของ แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ**

แนวทางพัฒนา	ชุมชน			อปท.			เฉลี่ย		
	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล
ด้านผู้เกื้อกระบวนการ									
1 การช่วยเหลือการแก้ไขพื้นที่ ผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัด ศรีสะเกษให้บรรลุมิตรร่วมกัน	4.21	0.51	ค่อนข้าง	3.83	0.83	ดี	4.02	0.67	ดี
2 การใช้กระบวนการการกลุ่ม เพื่อให้ผู้ อยู่คุณประพฤติได้รู้ข้อดำเนินการ ตนเอง และหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	4.26	0.63	ค่อนข้าง	3.58	0.79	ดี	3.92	0.71	ดี
ด้านการเป็นผู้เร่ง									
3 การจูงใจคนในสังคมให้ร่วม ปฏิบัติงานคุณประพฤติกับ ชุมชน/อปท.ได้	4.37	0.67	ค่อนข้าง	4.00	0.85	ดี	4.18	0.76	ดี
4 การเข้าร่วมประชุม/ชี้แจง และ ค่อยสนับสนุน/ผักดันงานคุณ ประพฤติ ร่วมกันกับคนใน ชุมชน	4.26	0.68	ค่อนข้าง	3.83	0.39	ดี	4.05	0.53	ดี
5 การทำความเข้าใจในข้อตกลงที่ ได้รับมอบหมายในงานคุณ ประพฤติ	4.30	0.78	ค่อนข้าง	4.00	0.77	ดี	4.15	0.78	ดี
ด้านการเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่าย									
6 การติดต่อ ประสานงานกับกลุ่ม ต่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.39	0.67	ค่อนข้าง	3.73	0.47	ดี	4.06	0.57	ดี
7 การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ได้รับทราบเกี่ยวกับการทำงาน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด	4.45	0.68	ค่อนข้าง	3.83	0.83	ดี	4.14	0.76	ดี

**ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของ แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
สำนักงานคุณประพุตจังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)**

แนวทางพัฒนา	ชุมชน			อปท.			เฉลี่ย		
	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล
8 การประสานความร่วมมือ/ขอ ความช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้กระทำผิดจาก องค์กรภายนอกและภายใน	4.37	0.72	ค่อนข้าง	3.58	0.67	ดี	3.97	0.69	ดี
ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน									
9 สำนักงานคุณประพุตจังหวัด ศรีสะเกษได้ให้คำแนะนำและ ช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหาในการ ปฏิบัติงานเสมอ	4.42	0.68	ค่อนข้าง	4.08	0.79	ดี	4.25	0.73	ดี มาก
10 สำนักงานคุณประพุตจังหวัด ศรีสะเกษได้รับความสะท烁 รวดเร็ว และเป็นกันเองในการ ติดต่อประสานงาน	4.34	0.65	ค่อนข้าง	4.08	0.79	ดี	4.21	0.72	ดี มาก
11 สำนักงานคุณประพุตจังหวัด ศรีสะเกษเปิดโอกาสให้ชุมชน/ อปท. ได้เสนอแนะข้อคิดเห็น ต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	4.52	0.67	ค่อนข้าง	4.17	0.72	ดี	4.35	0.70	ดี มาก
12 สำนักงานคุณประพุตจังหวัด ศรีสะเกษได้ส่งเสริมนับสนุน ให้ชุมชน/อปท. มีความรู้ เกี่ยวกับการแก้ไขพื้นฟูและ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด	4.20	0.58	ดี	4.08	0.90	ดี	4.14	0.74	ดี
ด้านการส่งเสริมกิจกรรม									
13 การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ สำนักงานคุณประพุตจัดขึ้น เพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้ถูกคุณความ ประพฤติ	4.15	0.66	ดี	4.00	0.85	ดี	4.07	0.76	ดี

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของ แนวทางพัฒนาบทบาทชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณภาพดุจหัวศรีสะเกย (ต่อ)

แนวทางพัฒนา	ชุมชน			อปท.			เมือง		
	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล
14 การได้้นำความรู้จากการอบรม สัมมนามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแก้ไขพื้นที่และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด	4.26	0.79	ค่อนข้างมาก	3.92	0.67	ค่อนข้าง	4.09	0.73	ค่อนข้าง
15 การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและนี้ส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสำนักงานคุณภาพดุจหัวศรีสะเกย	4.45	0.68	ค่อนข้างมาก	4.25	0.87	ค่อนข้างมาก	4.35	0.77	ค่อนข้างมาก
16 การให้ผู้กระทำผิดและบุคคลใกล้ชิดเข้ามามีส่วนร่วมในการขัดกิจกรรม	4.56	0.61	ค่อนข้างมาก	4.00	0.74	ค่อนข้างมาก	4.28	0.68	ค่อนข้างมาก

4.5 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณภาพดุจหัวศรีสะเกย โดยหาค่าความถี่ พบว่า

4.5.1 ด้านผู้เกื้อกระบวนการ

การผู้เกื้อกระบวนการ ควรเป็นหน้าที่ของสำนักงานคุณภาพดุจหัวศรีสะเกย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ต่อความต้องการของชุมชน โดยมีผู้ร่วมดำเนินการจากหลายภาคส่วน

4.5.2 ด้านการเป็นผู้เร่ง

การเป็นผู้เร่ง ควรเป็นการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรในชุมชน เข้ามายึดบทบาท มีส่วนร่วม และควรมีคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ตำบล สำหรับทำหน้าที่เป็นผู้เร่ง ร่วมกับ สำนักงานคุณภาพดุจหัวศรีสะเกย

4.5.3 ด้านการเป็นผู้เขื่อมประสานเครือข่าย

สำนักงานคุณประพุติจังหวัศศรีสะเกย ควรต้องเป็นตัวอย่างเชื่อมประสานเครือข่าย เพื่อส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งก่อให้เกิดความแรงจูงใจ และเกิดการเข้าใจที่ตรงกันในทุกด้าน ควรมีกระตุ้นชุมชนให้เกิดความตระหนัก และต้องการมีส่วนร่วม เข้ามายืนทบทา ร่วมกับผู้นำชุมชน และส่งเสริมกิจกรรมให้บุคลากรในชุมชน มีส่วนร่วม

4.5.4 ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

สำนักงานคุณประพุติจังหวัศศรีสะเกย ควรมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้กับกลุ่มต่างๆ ของชุมชน เช่น ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม นักประชุม ในชุมชน รวมถึงการนำเครือข่าย/อาสาสมัครอื่นๆ เข้ามายืนทบทา มีส่วนร่วมกับ องค์การ. ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ควรมีผู้กระทำผิดมามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

4.5.5 ด้านการส่งเสริมกิจกรรม

สำนักงานคุณประพุติจังหวัศศรีสะเกย ควรมีช่องทางที่ติดต่อประสานงานที่เร็ว ขึ้น เช่น อินเตอร์เน็ต หรือโทรศัพท์ที่เป็นเบอร์ตรงกับผู้ปฏิบัติงาน และควรตอบสนองในความต้องการของประชาชน ได้ตรงประเด็นการส่งเสริมกิจกรรม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และควรลงชุมชนอย่างต่อเนื่อง ควรมีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของชุมชนและท้องถิ่น พร้อมทั้ง ควรอบรมความรู้และความรู้ในด้านทบทาทั้งๆ ให้กับท้องถิ่น และชุมชน ได้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
ด้านผู้เกื้อกระบวนการ		
1 ควรเป็นหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบหลัก	56	27.45
2 สนง./ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ต่อความต้องการของชุมชน	13	6.37
3 ควรมีผู้ร่วมดำเนินการจากหลายภาคส่วน	5	2.45
ด้านการเป็นผู้เร่ง		
1 การส่งเสริมให้บุคลากรในชุมชนเข้ามายืนทบทา มีส่วนร่วม	58	28.43
2 ควรมีคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ตำบล สำหรับทำหน้าที่เป็นผู้เร่ง ร่วมกับสำนักงาน	49	24.02

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
3 สนง. ควรมีการเขื่อมประสานกับเครือข่ายอย่างเป็นระบบ 4 ต้องมีกระตุ้นชุมชนให้เกิดความตระหนักและต้องการมีส่วนร่วม ร่วมกับผู้นำชุมชน 5 สนง.ควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนสม่ำเสมอซึ่งก่อให้เกิดความแรงจูงใจ และเกิดการเข้าใจที่ตรงกันในทุกด้าน	42 40 35	20.59 19.61 17.16
ด้านการเป็นผู้ชี้ອมประสานเครือข่าย		
1 สนง.ควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนสม่ำเสมอซึ่งก่อให้เกิดความแรงจูงใจ และเกิดการเข้าใจที่ตรงกันในทุกด้าน 2 ต้องมีกระตุ้นชุมชนให้เกิดความตระหนักและต้องการมีส่วนร่วม เข้ามายึดทบทาท ร่วมกับผู้นำชุมชน 3 การส่งเสริมให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วม	63 47 37	30.88 23.04 18.14
ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน		
1 ควรให้กลุ่มต่างๆของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ อปท. ใน การดำเนินการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด เพื่อการบูรณะ การทำงานร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2 ส่งเสริมบุคลากรกลุ่มต่างๆตลอดจนนักปราชญ์ในชุมชน เข้ามายึดทบทาทในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด 3 ต้องนำเครือข่าย/อาสาสมัครอื่นๆ มา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	68 46 36	33.33 22.55 17.65
ด้านการส่งเสริมกิจกรรม		
1 สนง.ควรมีช่องทางที่คิดต่อประสานงานที่เร็วขึ้น เช่น อินเตอร์เน็ตหรือโทรศัพท์ที่เป็นเบอร์ตรงกับผู้ปฏิบัติงาน และการตอบสนองในความต้องการของประชาชนได้ตรงประเด็น 2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนอย่าง ต่อเนื่อง และควรลงชุมชนอย่างต่อเนื่อง	56 45	27.45 22.06

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) (N=204)	ร้อยละ (100)
3 ความมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านคังกล่าวที่ชัดเจนและสนองตอบต่อการจัดการปัญหา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันเวลาและความมีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของชุมชนและท้องถิ่น	23	11.27
4 สนง.ควรอบรมความรู้และความรู้ในด้านบทบาทต่างๆ ให้กับท้องถิ่นและชุมชน ได้เข้าใจในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง	15	7.35

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ บทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้กระทำผิด ของสำนักงานคุณภาพพุทธิ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดใน ชุมชน (2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด (3) เปรียบเทียบบทบาทชุมชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด และ (4) ปัญหา แนวทางการ พัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายบุติธรรม ชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ลงนามพันธสัญญาความร่วมมือกับสำนักงานคุณภาพพุทธิจังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) อบต.หนองกุง อำเภอโนนคูณ (2) อบต.ตูม อำเภอศรีรัตน์ (3) อบต.เป้าะ อำเภอบึงบูรพ์ (4) เทศบาลตำบลบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 4 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 204 คน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 204 คน กิตติเป็นร้อยละ 100 โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยอนึ่งเสนอการสรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ โดยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามพบร่วม สำรวจพบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 87.25 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 40.69 อายุเฉลี่ย 48.3 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 44.12 สถานภาพสมรสแต่งงาน และอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 92.65 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 82.84 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 ร้อยละ 55.39 เป็นสมาชิกเครือข่ายบุติธรรม ร้อยละ 81.37 ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ของ อบต.หนองกุง อำเภอโนนคูณ ร้อยละ 26.47 อบต.ตูม อำเภอ ศรีรัตน์ ร้อยละ 25.00 อบต.เป้าะ อำเภอบึงบูรพ์ ร้อยละ 25.00 และเทศบาลตำบลบึงบูรพ์ อำเภอ บึงบูรพ์ ร้อยละ 23.53

5.1.2 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด สำนักงานคุณภาพพุทธิจังหวัดศรีสะเกษ พบร่วม

5.1.2.1 ด้านการติดตาม สอดส่องคุณภาพผู้กระทำผิด

ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการติดตาม สอดส่องคุณภาพผู้กระทำผิด โดยได้ทำการสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากบุคคลในครอบครัวหรือญาติ และการได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดมากกว่าประเด็นอื่นๆ และการปฏิบัติงานที่น้อยที่สุดคือ การได้ตักเตือนผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการติดตาม สอดส่องคุณภาพผู้กระทำผิด โดยการออกไปติดตาม สอดส่อง ผู้กระทำผิด มากที่สุด และประเด็นที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือการได้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเพื่อนบ้าน และการได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด

5.1.2.2 ด้านการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด

ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด โดยที่ การเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด มากที่สุดและมีการปฏิบัติในเรื่องการได้จัดกิจกรรมอบรมธรรมะให้แก่ผู้กระทำผิด

อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด โดยได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้กระทำผิดและครอบครัว และการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด มากที่สุดและประเด็นที่มีการปฏิบัติงานได้น้อยที่สุดคือ การได้จัดกิจกรรมการบรรพชา/อุปสมบท ให้กับผู้กระทำผิด

5.1.2.3 ด้านการลงเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด

ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการลงเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด โดยที่ให้การลงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด มากที่สุดและประเด็นที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การได้ให้การลงเคราะห์ค่ายเชิงพากผู้กระทำผิด

อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการลงเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด โดยที่มีการลงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด มากที่สุดและประเด็นที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การได้ให้การลงเคราะห์ด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพแก่ผู้กระทำผิดและการได้ให้การลงเคราะห์ค่ายเชิงพากผู้กระทำผิด

5.1.2.4 ด้านการรายงานผล

ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการรายงานผล โดยที่ มีการได้รายงานผลการจัดกิจกรรมแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด และประเด็นที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

อปท. มีการปฏิบัติงานในการรายงานผล โดยที่ การได้รายงาน พฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และการได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด และประเด็นที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ และการได้รายงานการช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

5.1.3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.32$) โดยที่เห็นว่า ชุมชนเกิดความสงบสุข มากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดอยู่ในระดับที่ดีมาก รองลงมาคือ ชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง ($\bar{X}=4.46$) ผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชน ได้อย่างปกติสุข ($\bar{X}=4.35$) ผู้กระทำผิดพึงพาตนเองได้ ($\bar{X}=4.26$) ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ ($\bar{X}=4.25$) อยู่ในระดับดี ได้แก่ ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดซ้ำ ($\bar{X}=4.20$) และผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.16$) ตามลำดับ

อปท. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.95$) และทุกประเด็นมีความเห็นคิดในระดับดี โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ โดยที่เห็นว่า ผู้กระทำผิดอยู่ร่วมกับชุมชน ได้อย่างปกติสุขและชุมชนเกิดความสงบสุข มากที่สุด ($\bar{X}=4.08$) รองลงมาคือ ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดซ้ำ และชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง ($\bar{X}=4.00$) ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ($\bar{X}=3.92$) ผู้กระทำผิดพึงพาตนเองได้ ($\bar{X}=3.38$) ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.75$) ตามลำดับ

5.1.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

แนวทางพัฒนาบทบาทในด้านผู้เกื้อกระบวนการ ชุมชนและอปท. มีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ทุกประเด็น โดยเห็นว่า การช่วยเหลือการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ให้บรรลุมติร่วมกัน ($\bar{X}=4.02$) และ การใช้กระบวนการกรุ่น เพื่อให้ผู้ถูกคุณประพฤติได้รู้จักสำรวจตนเอง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอยู่ระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.92$) หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ดีมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น

แนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการเป็นผู้เร่งชุมชนและอปท. มีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ทุกประเด็น โดยเห็นว่า การจูงใจคนในสังคมให้ร่วมปฏิบัติงานคุณประพฤติกับชุมชน/อปท. ได้ ($\bar{X}=4.18$) รองลงมาคือ การทำความเข้าใจในข้อตกลงที่ได้รับมอบหมายในงาน

คุณประพฤติ ($\bar{X}=4.15$) การเข้าร่วมประชุม/ชี้แจง และศักดิ์สัมพันธ์/ผู้ดันงานคุณประพฤติ ร่วมกับ กับคนในชุมชน ($\bar{X}=4.05$) หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ดีมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น

แนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่ายชุมชนและอปท. มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับดี ทุกประเด็นโดยเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการทำงานการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ($\bar{X}=4.14$) รองลงมาคือ การติดต่อ ประสานงานกับกลุ่มต่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.06$) หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ดีมาก สูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น

แนวทางพัฒนาบทบาทในด้านนวัตกรรมที่ปฏิบัติงานชุมชนและอปท. มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับดี โดยเห็นว่า ชุมชน มีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับที่ดีมาก ได้แก่ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษเปิดโอกาสให้ชุมชน/อปท. ได้เสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.35$) และ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานเสมอ ($\bar{X}=4.25$) ตามลำดับหากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ดีมาก ยกเว้นประเด็น สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน/อปท. มีความรู้ เกี่ยวกับการแก้ไขพื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด อยู่ในระดับดี ซึ่งโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี ทุกประเด็น

แนวทางพัฒนาบทบาทในด้านการส่งเสริมกิจกรรมชุมชนและอปท. อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ ($\bar{X}=4.35$) รองลงมาคือ การให้ผู้กระทำผิดและบุคคลใกล้ชิดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.28$) หากเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับ อปท. จะเห็นว่า ชุมชนแสดงความคิดเห็นในระดับที่ดีมาก ยกเว้น ประเด็น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคุณประพฤติจัดขึ้นเพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้ถูกคุณความประพฤติ อยู่ในระดับดี ซึ่งโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่า อปท. ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับดี เกือบทุกประเด็นยกเว้น การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ชุมชน มีการปฏิบัติงานในด้านการติดตาม สอบถามฉุกเฉินผู้กระทำผิด โดยได้ทำการสอบถามตามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากบุคคลในครอบครัวหรือญาติ และการ

ได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซึ่งของผู้กระทำผิด เป็นการปฏิบัติงานของชุมชนมากกว่าประเด็นอื่นๆ และ อปท. ได้ปฏิบัติงานโดยการออกไปติดตาม สอดส่อง ผู้กระทำผิดร่วมกับชุมชน อย่างสนับสนุน ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานพันธะสัญญาความร่วมมือ เมื่อปี 2553 การดำเนินโครงการส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของหนูบ้าน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกิจกรรมงานพัฒนาพฤษตินิสัยผู้กระทำ ความผิด (ผู้ด้อยโอกาส) ในชุมชน ระหว่าง สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ การปฏิบัติงาน ด้านการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด พบว่า ชุมชนได้มีการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด และ มีการปฏิบัติในเรื่องการได้จัดกิจกรรมอบรมธรรมะให้แก่ผู้กระทำผิด เป็นการสร้างความเป็นกันเอง ระหว่างชุมชนกับผู้กระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนิตย์ วาจาสัตย์ (2542) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุณประพฤติกรมราชทัณฑ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี เรื่องนำกล่างจังหวัดอุดรธานี พบร่วมด้านการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครคุณประพฤติได้รับความ และความรวดเร็วเป็นกันเองจากการตรวจเชิงบ้านผู้ถูกคุณความประพฤติสามารถลดพูดคุยกับคำปรึกษา แนะนำกับผู้ถูกคุณความประพฤติได้เป็นอย่างดี ส่วน อปท. โดยได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้กระทำผิด และครอบครัว และการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด อีกส่วนหนึ่งคือ การปฏิบัติงาน ด้านการลงเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด ชุมชนและ อปท. โดยที่ให้การส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตาม สภาพปัญหาของผู้กระทำผิด โดยมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนในเรื่อง การได้ให้การ ลงเคราะห์ค่ายชี้พแก่ผู้กระทำผิด การได้ให้การลงเคราะห์ด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพแก่ ผู้กระทำผิด และการได้ให้การลงเคราะห์ค่ายชี้พแก่ผู้กระทำผิด นั้น ยังไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่าง เด่นที่ เนื่องจากงบประมาณน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพร คงทอง (2546) ศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด : กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุณประพฤติ จังหวัดร้อยเอ็ด พบร่วม ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด กรณี มีงบประมาณน้อยทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ ด้านการรายงานผล ชุมชน และ อปท. มีการปฏิบัติงานในด้านการรายงานผล การจัดกิจกรรมแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณ ประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และการได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของ ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกน มีการลงมือปฏิบัติมากที่สุด และ ประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร วาสนา (2546) ได้ศึกษาระบบงานและกระบวนการคุณประพฤติพิบว่าการดำเนินงานในรูปของศูนย์ประสานงาน อาสาสมัครคุณประพฤติกระทำการคุณประพฤติพิบว่าการดำเนินงานในรูปของศูนย์ประสานงาน อาสาสมัครคุณประพฤติกระทำการคุณประพฤติพิบว่าการดำเนินงานในรูปของศูนย์ประสานงาน ระหว่างอาสาสมัครคุณประพฤติมีเอกภาพและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อการแก้ไขพื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลประยุคเวลาประยุคทรัพยากรและให้การ

ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับอาสาสมัครคุณประพุติตลอดจนชุมชนและประชาชนในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด พบว่า ชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยรวมอยู่ในระดับดี ทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข เป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา ศิริคุณวุฒิ (2543) ได้ทำการศึกษาทัศนะของอาสาสมัครคุณประพุติต่อการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครคุณประพุติกระตระวงยุติธรรมศึกษาเฉพาะกรณี: อาสาสมัครคุณประพุติในเขตกรุงเทพมหานครฯ พบว่าการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง และอาสาสมัครคุณประพุติร่วมของประชากรในการแก้ไขพื้นฟูผู้ถูกคุณความประพฤติและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสังคมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีภาวะไร้ระเบียบของสังคม (Anomic Theory) ของ เมอร์ตัน (Merton) เห็นว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลิตผลของสังคมและวัฒนธรรมโดยที่ Merton เห็นว่า โครงสร้างทางวัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดเป้าหมายชีวิตของคนในสังคมหรือที่ Merton เรียกว่าเป้าหมายในทางวัฒนธรรม (Cultural Goal) ซึ่งหมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้สามารถเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ได้

แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษด้านการเป็นผู้เร่ง ความมีการช่วยเหลือการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษให้บรรลุมติร่วมกันด้านการเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่ายการสร้างการรู้จักในสังคมให้ร่วมปฏิบัติงานคุณประพุติกับชุมชน/อปท. ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุนันทา ศิริคุณวุฒิ (2543) พบว่า ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุณประพุติพบว่าส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่เกิดจากความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถการยอมรับจากคนในชุมชนต้องการนำความรู้ ความสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์โดยมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษควรเปิดโอกาสให้ชุมชน/อปท. ได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านการส่งเสริมกิจกรรมความมีการ ได้ประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ร่างเด็ก (2539) พบว่า การได้รับข่าวสารการมีสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่การมอบหมายงานและข้อให้มีสวัสดิการและสิทธิประโยชน์มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพุติของอาสาสมัครคุณประพุติในการพัฒนา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

5.3.1.1 ด้านการคิดตาม สดดดส่องดูแลผู้กระทำผิด

จัดให้มีการอบรมบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะประเด็น ในเรื่องการได้ตักเตือนผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดด้วยวิธีการหรือ เทคนิคการสอนตามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากเพื่อนบ้าน และการได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด ตลอดจนการสร้างระบบกลไกการเชื่อมโยงโดยกำหนดความรับผิดชอบ ระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกัน อำนวยหน้าที่ ระหว่างสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนชุมชนและหมู่บ้านให้ชัดเจน

5.3.1.2 ด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

1) ควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนจัดกิจกรรมได้ด้วยตนเอง โดยปรับการจัดกิจกรรมให้เข้ากับบริบทชุมชน และขีดความสามารถของแต่ละท้องถิ่นโดย อาศัยผู้รู้ และนักประชาสูญในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2) สร้างความเข้าใจร่วมกันกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัด ศรีสะเกษในเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งต่อเนื่องและจริงจัง

5.3.1.3 ด้านการลงโทษที่แก้ผู้กระทำผิด

ควรมีการสร้างองค์ความรู้ด้านการลงโทษที่ทุกนิติให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้เข้าใจตรงกันและมีการจัดระบบข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ ที่มีการลงโทษที่และสามารถเกือกุลด้านลงโทษที่เพื่อที่จะได้สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้ ตรงตามต้องการ

5.3.1.4 ด้านการรายงานผล

1) ควรมีกิจกรรมในการอบรมเรื่องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิด การได้รายงานการช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษพร้อมทั้งติดตามการรายงานอย่างต่อเนื่อง

2) ควรมีการส่งเสริมการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบทั้งใน ส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อกระตุ้นเชิญชวนและเผยแพร่วัตถุประสงค์เป้าหมายและกิจกรรมของงาน แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนได้รับรู้เข้าใจและมีส่วนร่วมในการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

5.3.1.5 ด้านอื่นๆ

1) สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดในชุมชน โดยการขับอบรมความรู้ด้านการปฏิบัติงานและเสริมสร้างศักยภาพอย่างต่อเนื่องตลอดจนกระทั่งให้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แสดงศักยภาพของตนเองในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

2) สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกยควรเปิดโอกาสให้ประชาสังคมมีส่วนร่วมในการกิจของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกย ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ควรมีการจัดสัมมนาความรู้ระหว่างอาสาสมัครคุณประพฤติกระตุ้นธรรมะ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนภาคประชาสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับงานของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกย กรมคุณประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม

3) สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกยซึ่งมีบทบาทการกิจในด้านการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับเรื่องจำจังหวัดศรีสะเกย สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกย ดังนี้ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกย เรื่องจำจังหวัดศรีสะเกย สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกย ควรจะต้องบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันในด้านการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้กระทำผิดในชุมชน โดยให้มีการส่งต่อผู้กระทำผิดที่ได้รับการพักการลงโทษและลูกวันต้องโทษจำคุกและพ้นโทษจำคุก ตลอดจนผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการแก้ไขพื้นฟูและผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยมีช่องทางการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะเป็นการประหัดคงบประมาณแต่ละหน่วยงานและประชาชนไม่สับสนในการทำงานกับภาครัฐ

4) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าชุมชนมีแนวโน้มที่จะแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดได้ดีกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากชุมชนมีความผูกพันและผู้กระทำผิดมีความไว้เนื้อเชื่อใจมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกยควรเน้นการอบรมด้านการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดให้กับบุคลากรในชุมชน แต่เน้นการอบรมด้านการจัดระบบกลไกและเชื่อมประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดในชุมชนเกิดความยั่งยืนด้วยระบบที่ไม่ยึดตัวบุคคล

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ในหน่วยงานโดยเฉพาะ เช่น การพัฒนาบุคลากรเพื่อรับรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.3.2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลกระบวนการต่อการปฏิบัติงานของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

5.3.2.3 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายยุทธิธรรมชุมชน, อาสาสมัครคุณความประพฤติในโครงการประสานเครือข่ายชุมชนในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

5.3.2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมในการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

ເອກສາຣອ້າງອີງ

เอกสารอ้างอิง

- กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. กระบวนการทัศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.
- _____ . เครือข่ายยุติธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2550.
- _____ . “แนะนำกรมคุณประพฤติ”, กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.
www.moj.go.th/th/about/probation.php. กุมภาพันธ์, 2555.
- กรมราชทัณฑ์. “แผนทิศทางกรมราชทัณฑ์ในทศวรรษหน้า”, กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.
<http://www.correct.go.th/>. มิถุนายน, 2554.
- ชรล บูรณพันธุ์ศรี. การคุณประพฤติกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม
 กรมคุณประพฤติ, 2542.
- จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย แคลคอม. ยุติธรรมชุมชน : การเปิดพื้นที่ของชุมชนในการอำนวยความยุติธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2550.
- ขั้วตน์ ร่างเล็ก. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานคุณประพฤติของอาสาสมัครคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม : ศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี สาขาวิชาสตร
 มหาบัณฑิต : สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์, 2539.
- เดโช สวนานนท์. จิตวิทยาสังคม (ฉบับแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
 ไอเดียนสโตร์, 2542.
- บุญใจ ศรีสติตย์รากร. ระเบียบวิธีวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ยุแอนไออินเตอร์มีเดีย,
 2547.
- ประเทือง ภูมิภาราคำ. การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
 ไอเอสพรินติ้งเข้าส์, 2540.
- ประเสริฐ อินทรัตน์. ศึกษาและเปรียบเทียบทบทองเครือข่ายชุมชนในการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิด ในเขตพื้นที่ภาค 5 กรมคุณประพฤติกระทรวงยุติธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี สาขาวิชาสตร
 มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- ปรัชญา เวสารัชช์. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสังคม วัฒนธรรมกับการเมือง.
เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- พดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : หจก.บรรณกิจ, 2533.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

พ่องพรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

นานิตย์ วาชาสัตย์. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุณประพฤติกรรม
ราชทัณฑ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรื่องจำกัดจังหวัดอุดรธานีผลการศึกษา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาสังคมสังเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

รพีพร คงทอง. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปั้นฟุ้งผู้กระทำผิด : กรณีศึกษาการมีส่วนร่วม
ของอาสาสมัครคุณประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคม
สังเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญพิมพ์,
 2542.

วรเดช จันทรคร. การพัฒนาองค์การ : การวินิจฉัยปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ :
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2552.

วันชัย รุจนะวงศ์. รายงานวิจัยองค์กรอาชญากรรม : ผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงและ
มาตรการป้องกันและปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
 สนับสนุนการวิจัย, 2550.

วินัย ดวงแก้ว. บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากร
ในท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุบลราชธานี, 2549.

วิเชียร วานานา. กรณีประพฤติระบบงานและกระบวนการคุณประพฤติ. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกริก, 2546.

สมโภชน์ เอี่ยนสุภานิช. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

สุนันทา สิริคุณวุฒิ. ทัศนะของอาสาสมัครคุณประพฤติต่อการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครคุณ
ประพฤติกระตุ้นจรรยาศึกษาเฉพาะกรณี : อาสาสมัครคุณประพฤติในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสังเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สุพจน์ สุโรา Jin. รายงานวิจัยการคุณประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ การศึกษาเรื่องผลของการควบคุมพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหนึ่งอีกชั้นต่างๆ กับการคุณประพฤติงานสถาบันประมินผลและวางแผน. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคุณประพฤติกalgo, 2527.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑
แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา
เรื่อง
บทบาทชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอิสระที่ศึกษาบทบาทชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
2. แบบสอบถามมี 5 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 บทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ
  - ตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด
  - ตอนที่ 4 ปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ
  - ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดสำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษ
3. แบบสอบถามนี้ใช้เฉพาะการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่าน ขอความกรุณาตอบทุกข้อสภาพตามสภาพที่เป็นจริง
 จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางนุญเรือง กานเนตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ   ชาย   หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. ระดับการศึกษา   ประถมศึกษา   มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย   ปวช./ปวส.
 ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี
4. สสถานภาพสมรส   โสด   แต่งงาน และแยกกันอยู่
 แต่งงาน และอยู่ด้วยกัน   ห่างร้าง/หน้ายา
5. อาชีพ   ไม่ได้ประกอบอาชีพ   เกษตรกร
 รับจ้าง   ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 รับราชการ   พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ   อื่นๆ.....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน   ไม่มีรายได้   น้อยกว่า 5,001 บาท
 5,001-10,000 บาท   10,001-15,000 บาท
 15,001-20,000 บาท   20,001-25,000 บาท
 มากกว่า 25,000 บาท   อื่นๆ ระบุ.....
7. สสถานภาพ
- 7.1 ชุมชน
 7.1.1 สมาชิกเครือข่ายบุคคลรวมชุมชน
 7.1.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- 7.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 7.2.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี
 7.2.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล/ปลัดเทศบาล
 7.2.3 ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามโครงการส่วนร่วม
 ของหมู่บ้าน, ชุมชน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
 กิจกรรมงานพัฒนาพุฒนิสัยผู้กระทำผิดในชุมชน

8. พื้นที่ปฏิบัติงาน

- อบต.หนองกุ่ง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ
- อบต.ตุม อำเภอครรชัน จังหวัดศรีสะเกษ
- อบต.เป้า อำเภอเบิงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ
- เทศบาลตำบลเบิงบูรพ์ อำเภอเบิงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 2 บทบาทหนุนช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

สำนักงานคุณประพุฒิจังหวัดศรีสะเกษ

**คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำการรับรองหมาย ✓ ลงในช่องว่างของระดับ
ความคิดเห็นด้านความมือเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความเห็นของท่าน**

บทบาทหนุนช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การปฏิบัติ	
	ทำ	ไม่ได้ทำ
ด้านการติดตาม ลดด้อย คุ้มครองผู้กระทำผิด		
1 การออกใบติดตาม ลดด้อย ผู้กระทำผิด		
2 ท่านได้ออกเยี่ยมเยือนบ้านผู้กระทำผิด		
3 ท่านได้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากบุคคลในครอบครัวหรือญาติ		
4 ท่านได้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดจากเพื่อนบ้าน		
5 ท่านได้ตักเตือนผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด		
6 ท่านได้เฝ้าระวังการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด		
ด้านการแก้ไขที่นิ่งฟุ้งผู้กระทำผิด		
7 ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้กระทำผิดและครอบครัว		
8 ท่านได้จัดให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคม/งานสาธารณประโยชน์		
9 ท่านได้จัดกิจกรรมอบรมธรรมะให้แก่ผู้กระทำผิด		
10 ท่านได้จัดกิจกรรมการบรรพชา/อุปสมบทให้กับผู้กระทำผิด		

บทบาทหนุนชันและองค์กรปักครองส่วนห้องjoin	การปฏิบัติ	
	ทำ	ไม่ได้ทำ
11 ท่านได้พื้นฟูด้านร่างกายและจิตใจให้ผู้กระทำผิด		
12 ท่านเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กระทำผิด		
13 ท่านได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดและครอบครัวครอบครัว		
14 ท่านได้จัดกิจกรรมการตระหนักและการคุยค่าของตนเอง		
15 ท่านได้จัดกิจกรรมอบรมความรู้ เช่น กฎหมายเบื้องต้น ในชีวิตประจำวัน		
ด้านการสร้างเคราะห์แก่ผู้กระทำผิด		
16 ท่านได้ให้การสร้างเคราะห์ด้านการศึกษาแก่ผู้กระทำผิด		
17 ท่านได้ให้การสร้างเคราะห์ด้านการฝึกอาชีพแก่ผู้กระทำผิด		
18 ท่านได้ให้การสร้างเคราะห์ด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพแก่ผู้กระทำผิด		
19 ท่านให้การส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด		
20 ท่านได้ให้การสร้างเคราะห์ค่ายยังชีพแก่ผู้กระทำผิด		
21 ท่านได้ให้การสร้างเคราะห์ด้านการทางานทำแก่ผู้กระทำผิด		
ด้านการรายงานเหตุ		
22 ท่านได้รายงานผลการจัดกิจกรรมแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ		
23 ท่านได้รายงานผลติดตามของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ		
24 ท่านได้รายงานการช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ		
25 ท่านได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ		

ตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของระดับความคิดเห็นด้านความมีเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความเห็นของท่าน

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1 ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น					
2 ผู้กระทำผิดไม่กระทำผิดซ้ำ					
3 ผู้กระทำผิดพึงพาตนเองได้					
4 ผู้กระทำผิดประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ					
5 ผู้กระทำความชั่วร่วมกับชุมชน ได้อย่างปกติสุข					
6 ชุมชนมีจำนวนผู้กระทำผิดลดลง					
7 ชุมชนเกิดความสงบสุข					
8 อื่นๆ ระบุ					

**ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ**

แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ดำเนินการเกี่ยวกับความต้องการ					
1 การช่วยเหลือการแก้ไขพื้นฟื้นผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษให้บรรลุมติร่วมกัน					
2 การใช้กระบวนการยกถ่อมเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รู้จักสำราญตนเองและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					
ดำเนินการเป็นผู้นำ					
3 การชูงใจคนในสังคมให้ร่วมปฏิบัติงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชนกับท่าน					
4 การเข้าร่วมประชุมชี้แจง/สนับสนุน/ผลักดันงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชนร่วมกับคนในชุมชน					
5 การทำความเข้าใจในข้อตกลงที่ได้รับมอบหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชน					
ดำเนินการเป็นผู้ชี้แนะสถานศรีอย่าง					
6 การติดต่อประสานงานกับกลุ่มค่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
7 การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการทำงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในชุมชน					

แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8 การประสานความร่วมมือ/ข้อความ ช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้กระทำผิดจากองค์กรภายนอกและ ภายใน					
ผู้นำทุกคนที่ปฏิบัติงาน					
9 สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษได้ ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการ ปฏิบัติงาน					
10 สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษได้ ให้ความสะดวก รวดเร็ว และเป็นกันเอง ในการติดต่อประสานงาน					
11 สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษได้ ให้โอกาสเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					
12 สำนักงานคุณประพุติจังหวัดศรีสะเกษได้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการ แก้ไขพื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำผิด					
ผู้นำที่เข้าร่วมกิจกรรม					
13 การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคุณ ประพุติจังหวัดศรีสะเกษจัดขึ้นเพื่อแก้ไข พื้นฟูผู้กระทำผิด					
14 การได้รับความรู้จากการอบรมสัมมนาฯ เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานแก้ไขพื้นฟู และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้กระทำ ผิด					

แนวทางการพัฒนาบทบาทชุมชนและองค์กร ปีครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
15 การได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสำนักงานคุณความประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ					
16 การให้ผู้กระทำผิดและบุคคลใกล้ชิดเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

5.1 ด้านผู้เกื้อกระบวนการ

.....
.....
.....

5.2 ด้านการเป็นผู้เร่ง

.....
.....
.....

5.3 ด้านการเป็นผู้เชื่อมประสานเครือข่าย

.....
.....
.....

5.4 ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

.....
.....
.....

5.5 ด้านการส่งเสริมกิจกรรม

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
พันธะสัญญาความร่วมมือ

ประวัติผู้จัด

ชื่อ สุกี้

วัน เดือน ปีเกิด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา

ประวัติการทำงาน

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

นางบุญเรือง ก้าพเนตร

12 พฤษภาคม 2506

298 หมู่ 1 ตำบลคล่วงสามสิบ อำเภอคล่วงสามสิบ
จังหวัดอุบลราชธานี 34130

พ.ศ. 2525 นักเรียนศึกษาตอนปลาย โรงเรียนน้ำยม

โครงการพีชผล อำเภอโครงการพีชผล

จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2531 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยาและ
การแนะแนว) สถาบันราชภัฏชุมพรบุรี กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2534 ตำแหน่ง พนักงานคุณประพฤติ 3

สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี

พนักงานคุณประพฤติ ชำนาญการพิเศษ

(ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคุณประพฤติจังหวัด
ศรีสะเกษ)

สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง
จังหวัดศรีสะเกษ